

R

G

B

WH

GR

BL

Grey Scale #13

C

M

Y

K

A

1

2

3

4

5

6

M

8

9

10

11

12

13

14

15

B

17

18

19

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO

IM. GENERAŁA BRONI
KAROLA ŚWIERCZEWSKIEGO

JAWNE

Do użytku
służb

Egz. Nr 1

plk dr Mieczysław BORZĘCKI

ORGANIZACJA ŁĄCZNOŚCI TYŁÓW
NA SZCZEBŁACH TAKTYCZNYCH
I OPERACYJNYCH

(pułk, dywizja, armia)

47340

WARSZAWA LISTOPAD 1973

10

AKADEMIA
SZTABU GENERALNEGO

IM. GENERAŁA BRONI
KAROLA ŚWIERCZEWSKIEGO

10

JAWNE
Do użytku
służb

Egz. Nr 1

plk dr Mieczysław BORZĘCKI

ORGANIZACJA ŁĄCZNOŚCI TYŁÓW
NA SZCZEBŁACH TAKTYCZNYCH
I OPERACYJNYCH

(pułk, dywizja, armia)

BIBLIOTEKA GŁÓWNA - ARMIJA
Nr ewid.

47340

WARSZAWA LISTOPAD 1973

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni Karola Świerczewskiego

PRZEKLASYFIKOWANO KATEDRA TAKTYKI WOJSK ŁĄCZNOŚCI

JAWNE

Protokół Nr 54305

ZATWIERDZAM
SZEF KATEDRY TAKTYKI WOJSK ŁĄCZNOŚCI

/-/ płk dypl. Henryk JERMANOWSKI

~~Do dyktanda~~
~~slużbowego~~

Egz.nr... 1

PRZEKLASYFIKOWANO
Protokół Nr 12657

płk dr Mieczysław BORZĘCKI

ORGANIZACJA ŁĄCZNOŚCI TYŁÓW
NA SZCZEBŁACH TAKTYCZNYCH I OPERACYJNYCH

/pułk, dywizja, armia/

WARSZAWA

listopad

1973 r.

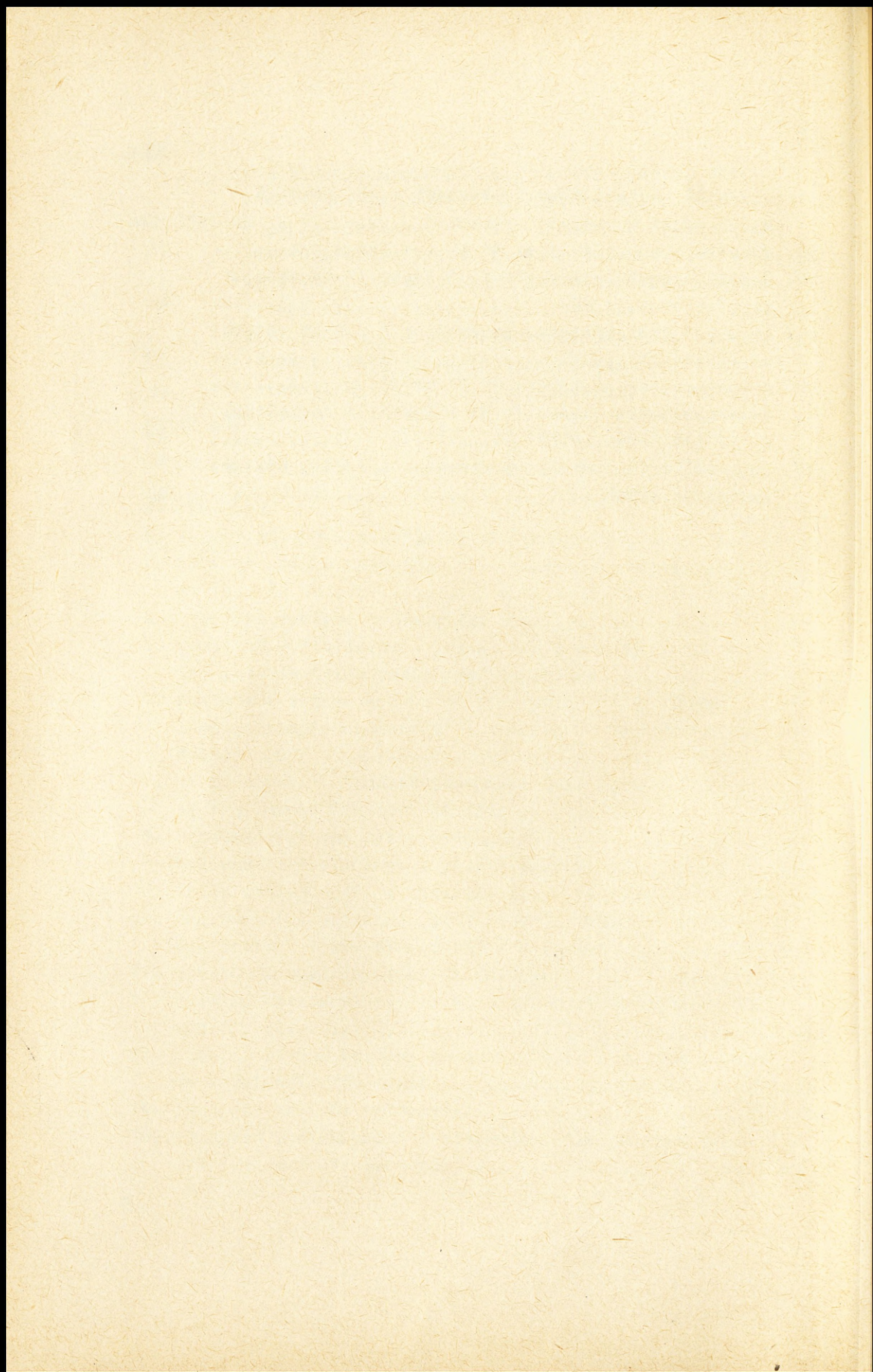
SPIS TREŚCI:

Str.

W S T Ę P	7
I. WARUNKI ORGANIZACJI ŁĄCZNOŚCI TYLÓW	9
II. PLANOWANIE ŁĄCZNOŚCI TYLÓW	14
1. Ogólne zasady planowania łączności tyłów	14
2. Planowanie łączności tyłów na szczeblach taktycznych	15
3. Planowanie łączności tyłów w armii	18
4. Dokumenty łączności tyłów	21
III. ORGANIZACJA ŁĄCZNOŚCI TYLÓW PULKU /ps, pes/	27
1. Zasady ogólne	27
2. Łączność radiowa	28
3. Łączność przewodowa i poczty polowej	31
IV. ORGANIZACJA ŁĄCZNOŚCI TYLÓW DYWIZJI /Dz. DPanc/ ...	32
1. Zasady ogólne	32
2. Łączność radiowa	34
3. Łączność radioliniowa i przewodowa	38
4. Łączność poczty polowej	40
5. Organizacja łączności w oddziałach tyłowych dywizji	42
a/ Łączność w batalionie zaopatrzenia	42
b/ Łączność w batalionie medycznym	43
c/ Łączność w batalionie remontowym	44
V. ORGANIZACJA ŁĄCZNOŚCI TYLÓW ARMII	45
A. ORGANIZACJA ŁĄCZNOŚCI TYŁOWYCH ORGANÓW DOWODZENIA ARMII	45
1. Zasady ogólne	45
2. Łączność radiowa	49
3. Łączność radioliniowa i przewodowa	52
4. Łączność poczty polowej	56
B. ORGANIZACJA ŁĄCZNOŚCI W ODDZIAŁACH TYŁOWYCH ARMII	57
1. Organizacja łączności w ruchomej bazie armii /RBA/	58

2. Organizacja łączności w armijnej polowej technicznej bazie raketowej /APTBR/	61
3. Organizacja łączności w pozostałych oddziałach tyłowych armii	64
a/ Łączność w oddziałach zabezpieczenia medycznego	64
b/ Łączność w oddziałach komunikacji wojskowej.	65
c/ Łączność w oddziałach zabezpieczenia technicznego armii	67
ZAKOŃCZENIE	69
BIBLIOGRAFIA	71
ZAŁĄCZNIKI:	
1. Struktura organizacyjna WŁ KSD pułku /pz, pcz/	73
2. Rozmieszczenie elementów WŁ i łączność wewnętrzna KSD pułku /pz/	74
3. Łączność radiowa tyłów pułku /pz/	75
4. Łączność radioliniowa, przewodowa i poczty polowej dla potrzeb tyłów pułku /pz/ w obronie	76
5. Struktura organizacyjna WŁ KSD dywizji /DZ, DPanc/ ..	77
6. Rozmieszczenie elementów WŁ i łączność wewnętrzna KSD dywizji /DZ/	78
7. Rozmieszczenie środków łączności oraz łączność radiowa w kolumnie KSD dywizji /DZ/	79
8. Łączność radiowa tyłów dywizji /DZ/	80
9. Łączność radioliniowa i poczty polowej dla potrzeb tyłów dywizji /DZ/ w natarciu	wklejka
10. Łączność radioliniowa, przewodowa i poczty polowej dla potrzeb tyłów dywizji /DZ/ w obronie	wklejka
11. Struktura organizacyjna WŁ KSD armii	82
12. Rozmieszczenie elementów WŁ i łączność wewnętrzna KSD armii	wklejka
13. Rozmieszczenie środków łączności oraz łączność radiowa w kolumnie KSD armii	wklejka
14. Łączność radiowa tyłów armii	wklejka
15. Łączność radioliniowa i przewodowa dla potrzeb tyłów armii w operacji zaczepnej	wklejka

16. Łączność radioliniowa i przewodowa dla potrzeb tyłów armii w operacji obronnej	wklejka
17. Struktura organizacyjna WŁ SD szefostwa RBA	83
18. Rozmieszczenie elementów WŁ i łączność wewnętrzna na SD szefostwa RBA	84
19. Łączność radioliniowa, przewodowa i poczty polowej szefostwa RBA	85
20. Struktura organizacyjna WŁ SD APTBR	86
21. Rozmieszczenie elementów WŁ i łączność wewnętrzna na SD szefostwa APTBR	87
22. Łączność radioliniowa, przewodowa i poczty polowej szefostwa APTBR	88

W S T Ę P

Współczesne tyły szczebla taktycznego i operacyjnego muszą być zdolne do realizacji rozległych i złożonych zadań zabezpieczenia tyłowego w każdych warunkach sytuacji operacyjno-taktycznej, muszą być więc ciągle odpowiednio kierowane. Stąd tak wielką wagę przywiązuje się do dowodzenia tyłami, a w tym do zapewnienia ciągłej wymiany informacji w zakresie tyłowego zabezpieczenia, którą może zapewnić tylko odpowiednio zorganizowana łączność tyłów.

Wzrost roli tyłów każdego szczebla dowodzenia powoduje stały wzrost wymagań stawianych łączności tyłów. Współcześnie tyły rozporządzać muszą nie tylko odpowiednią ilością sił i środków łączności, ale również różnymi ich rodzajami i o wysokiej jakości. Na przestrzeni ostatnich lat obserwujemy wzrost ilości i jakości środków łączności, głównie radiowych, stosowanych w łączności tyłów oraz wyposażenie pododdziałów łączności tyłów w urządzenia utajniaszące i automatyzacji.

Łączność tyłów jest częścią składową jednolitego systemu łączności, organizowanego na danym szczeblu dowodzenia. Do łączności tyłów zaliczamy wszystkie relacje łączności organizowane pomiędzy kwatermistrzowskimi stanowiskami dowodzenia związków i oddziałów, łączność z jednostkami tyłowymi oraz w jednostkach tyłowych, łączność pomiędzy stanowiskiem dowodzenia a kwatermistrzowskim stanowiskiem dowodzenia zalicza się do łączności dowodzenia.

Ilość i rodzaje organizowanych relacji łączności tyłów uzależnione są głównie od szczebla dowodzenia, liczby oddziałów /pododdziałów/ tyłowych, wykonywanych zadań i rejonów ich rozmieszczenia.

Dla potrzeb tyłów wykorzystuje się również łączność do dowodzenia, mającą niemałe znaczenie w procesie dowodzenia tyłami.

W skrypcie rozpatrywane są podstawowe zagadnienia planowania i organizacji łączności tyłów w pułku, dywizji i armii. Nie uwzględnia się oddzielnie łączności tyłów w oddziałach i związkach rodzajów wojsk, gdyż zasady organizacji łączności tyłów pułku /pz, pcz/ i dywizji /DZ, DPanc/ odnoszą się również

do tyłów związków i oddziałów rodzajów wojsk armii.

Planowanie i organizację łączności tyłów rozpatruje się w podstawowych rodzajach działań - natarcia i obrony /operacji zaczepnej i obronnej/. Organizacja łączności oparta jest na obowiązującej w wojskach operacyjnych strukturze organizacyjnej tyłów taktycznych i operacyjnych. Wskazuje się jednocześnie na różnice występujące w organizacji łączności w warunkach struktury tyłów zintegrowanych. Odnoszą się one jedynie do łączności radiowej.

W organizacji łączności uwzględniono środki łączności nowego parku, jakie wprowadza się lub w najbliższym czasie wejdą w wyposażenie wojsk.

W załącznikach przedstawione są przykładowe rozwiązania organizacji łączności tyłów oraz tej części łączności dowodzenia, którą można wykorzystać dla potrzeb tyłów.

I. WARUNKI ORGANIZACJI ŁĄCZNOŚCI TYŁÓW

Organizacja łączności tyłów musi odpowiadać potrzebom dowodzenia tyłami, stosownie do warunków organizacji i pracy tyłów.

Do podstawowych warunków wpływających na organizację łączności tyłów należy zaliczyć:

- właściwości dowodzenia tyłami przez tyłowe organy do - wodzenia na szczeblach taktycznych i operacyjnych;
- strukturę organizacyjną tyłów, głównie liczbę, rodzaje pododdziałów i oddziałów tyłowych, wykonywane zadania oraz ich podległość;
- rozródki pododdziałów i oddziałów tyłowych w pa - sie działania oddziałów i związków ogólnowojskowych;
- podział tyłów na rzuty, organizowanie różnorodnych urzędzeń tyłowych oraz ich rozmieszczenie i przesuwanie.

Ponadto na organizację łączności tyłów, podobnie jak na organizację łączności dowodzenia i współdziałania, poważny wpływ ma konkretna sytuacja operacyjno-taktyczna, rodzaj działań oraz warunki terenowe i atmosferyczne.

Ogólne dowodzenie tyłami sprawuje dowódca związku /od - działu/ i jest ono częścią składową dowodzenia wojskami. Do - wódca dowodzi tyłami przez kwatermistrza, szefa służb techni - cznych oraz szefów służb tyłowych.

Kwatermistrz, szef służb technicznych oraz szefowie służb tyłowych dowodzą tyłami z kwatermistrzowskiego stanowi - ska dowodzenia /KSD/, które jest organizowane oddzielnie od stanowiska dowodzenia /SD/.

KSD pułku rozmieszcza się w rejonie drugiego rzutu tyłów pułku w odległości 15-20 km od linii styczności wojsk, a więc ok. 10-15 km od SD pułku.

KSD dywizji rozmieszcza się w rejonie drugiego rzutu tyłów dywizji w odległości 30-40 km od linii styczności wojsk, a więc ok. 15-25 km od SD dywizji i ok. 10-20 km od KSD pułków pierwszego rzutu dywizji.

KSD armii rozmieszcza się w odległości 10-15 km za SD ar - mi.

Na szczeblach taktycznych, w toku prowadzenia działań, odległości te będą ulegać zmianom. Na przykład w natarciu, już po pierwszym przesunięciu SD pułków i dywizji oraz KSD pułków, odległości te wzrosną.

Ażeby więc zapewnić dowodzenie tyłami dla dowódcy i sztabu musi być zorganizowana wielokanałowa łączność różnymi środkami pomiędzy SD a KSD i to na znaczne odległości. Łączność ta jest niemniej ważna jak z poszczególnymi elementami ugrupowania bojowego /operacyjnego/. Łączność tę należy zorganizować tak na postoju, jak i w ruchu. Szczególna uwaga powinna być zwrócona na zapewnienie łączności w ruchu kiedy wykorzystać możemy tylko środki radiowe i radiotelefoniczne /w dywizji i armii/, gdyż możliwości zapewnienia łączności w ruchu są mniejsze niż na postoju.

Organizując przesunięcia punktów dowodzenia należy pamiętać, aby odległości pomiędzy punktami dowodzenia przełożonego i podwładnych, nie przekraczały zasięgów stosowanych środków łączności. Jeżeli do tego dopuścimy nastąpi utrata łączności.

Kwatermistrz, szef służb technicznych oraz szefowie służb tyłowych powinni mieć aktualne wiadomości o sytuacji bojowej i tyłowej związków i oddziałów. W związku z tym konieczna jest taka organizacja łączności, która by umożliwiła otrzymywanie na KSD danych o sytuacji bojowej, oraz zapewniała łączność pomiędzy KSD poszczególnych szczebli dowodzenia. I tu muszą być zastosowane różne środki łączności i stworzona łączność wielokanałowa.

Organizacja łączności tyłów zależy w poważnym stopniu od liczby oddziałów i pododdziałów tyłowych oraz urzędzeń i rzutów, jakie z ich składu się organizuje. Im wyższy szczebel dowodzenia tym liczba jednostek tyłowych jest większa, stąd i zakres łączności tyłów jest szerszy.

W pułku pododdziałami tyłowymi dowodzi bezpośrednio kwatermistrz pułku, jemu więc organizuje się bezpośrednio relacje łączności z tymi pododdziałami. Dla potrzeb zabezpieczenia technicznego istnieje potrzeba organizowania oddzielnej łączności szefa służb technicznych z organami zabezpieczenia technicznego pułku.

Na szczeblu dywizji, zgodnie z zasadami, oddziały tyłowe dywizji podlegają odpowiednim szefom służb. Stąd potrzeba organizowania oddzielnych relacji łączności dla szefów służb, celem dowodzenia podległymi oddziałami tyłowymi.

W jeszcze szerszym zakresie zasada ta stosowana jest na szczeblu armii. W związku z tym oprócz łączności dla potrzeb kwatermistrza organizowana jest łączność dla szefów służb tyłowych i to tak z ich przełożonymi na KSD frontu, jak i podległymi im oddziałami tyłowymi.

Dla szefa służby zdrowia zapewnia się łączność z podległymi mu oddziałami zabezpieczenia medycznego oraz szefem służby zdrowia frontu. Dla szefa komunikacji wojskowej z oddziałami transportowymi i eksploatacji dróg oraz szefem komunikacji wojskowej frontu. Oddzielne relacje łączności organizuje się dla szefostwa uzbrojenia i elektroniki armii z przełożonym i podwładnymi.

Szczególnego znaczenia w warunkach współczesnych działań nabiera zabezpieczenie techniczne. Wzrost wyposażenia wojsk w wielką ilość różnorodnego uzbrojenia i sprzętu technicznego podnosi rolę i znaczenie zabezpieczenia technicznego oraz wymaga jednolitego kierowania pododdziałami i oddziałami remontowo-ewakuacyjnymi. Zabezpieczenie techniczne jest współcześnie jednym z zasadniczych elementów zabezpieczenia tyłowego. Ta szczególna rola zabezpieczenia technicznego dyktuje konieczność organizacji łączności ze wszystkimi oddziałami, pododdziałami i urządzeniami remontowo-ewakuacyjnymi począwszy od szczebla pułku. Łączność tę organizuje się dla szefów służb technicznych.

Cechą charakterystyczną organizacji tyłów na każdym szczeblu dowodzenia, a szczególnie na szczeblu armii, jest ich znaczne rozróżnienie. W wyniku tego rejony rozmieszczenia i działania oddziałów i pododdziałów tyłowych są znacznie oddalone od poszczególnych punktów dowodzenia danego związku czy oddziału. Szczególnie duże odległości występują na szczeblu armii w okresie operacyjnego rozwinięcia wojsk i przygotowania pierwszej operacji zaczepnej, kiedy oddziały tyłowe osiągną gotowość bojową. Trzeba przy tym wziąć pod uwagę, że oddziały tyłowe armii zajmują swoje rejony po przegrupowaniu nie jedno-

częściej i często z opóźnieniem w stosunku do oddziałów tyłowych związków taktycznych i punktów dowodzenia armii.

Łączność musi więc być organizowana na dużych przestrzeniach i na znacznych odległościach. Stosownie do tego wykorzystuje się odpowiednie środki łączności. Dlatego na przykład jednostki tylowe armii wyposażone są w radiostacje krótkofalowe średniej mocy.

W warunkach znacznego rozśrodkowania tyłów szczególne znaczenie ma wykorzystywanie dla potrzeb dowodzenia tyłami wszelkich dostępnych węzłów i relacji łączności nie tylko własnego szczebla dowodzenia, ale również przełożonego i podwładnych. W szerokim zakresie stosuje się zasadę włączania się do sieci radiowych tyłów przełożonego i podwładnego oraz dowiązywanie się do najbliższych położonych węzłów łączności.

Przydzielone z nadrzędnego szczebla dowodzenia oddziały /pododdziały/ tylowe włącza się do systemu łączności związku /oddziału/, na których korzyść wykonują one swoje zadania.

W warunkach gdy rejony wyjściowe armii do operacji zaczepnej znajdują się na własnym terytorium istnieje możliwość wykorzystania przewodowej sieci telekomunikacyjnej lub łączności międzygarnizonowej. W strefie tyłów armii istnieją dogodne warunki do wykorzystania przewodowej sieci telekomunikacyjnej, szczególnie dla RBA, APTBR jednostek remontowych oraz komunikacji wojskowej. W miarę możliwości SD jednostek tyłowych oraz KSD związków należy rozmieszczać w pobliżu węzłów telekomunikacyjnych lub garnizonowych węzłów łączności.

Dla usprawnienia procesu zaopatrywania i obsługi wojsk tyły pułku, dywizji i armii mogą być dzielone na rzuty i część z nich wysuwana do przodu, bliżej wojsk pierwszego rzutu lub na poszczególne kierunki. W tych warunkach należy zapewnić łączność z KSD do pododdziałów i elementów pierwszego rzutu tyłów. W wielu wypadkach, ze względu na odległości nie będzie można utrzymać bezpośredniej łączności pomiędzy KSD a oddziałami /pododdziałami/ pierwszego rzutu tyłów. Wówczas łączność z nimi należy organizować z SD i uzyskiwać połączenia przez węzeł łączności SD.

W celu usprawnienia dowodzenia tyłami oraz utrzymywania ściślejszego kontaktu ze sztabem oraz szefami rodzajów wojsk,

z KSD pułku i dywizji wydziela się na SD przedstawiciela tyłów a w armii tyłową grupę operacyjną. Wówczas dodatkowym zadaniem łączności jest zapewnienie łączności przedstawicielowi tyłów lub tyłowej grupie operacyjnej ze swoim KSD oraz niekiedy z oddziałami /pododdziałami/ tyłowymi rozmieszczonymi w pobliżu SD.

W warunkach współczesnych działań, zarówno dla tyłów szczebla taktycznego jak i operacyjnego, trzeba zapewniać łączność tak na postoju, jak i w ruchu. Wprawdzie częstotliwość przesunięć punktów dowodzenia jednostek tyłowych, głównie w armii, jest daleko mniejsza niż związków i oddziałów pierwszego rzutu, co sprzyja organizacji i utrzymywaniu łączności, to jednak zawsze należy organizować łączność tyłów w przewidywaniu pracy w ruchu. Szczególna uwaga powinna być zwrócona na łączność z jednostkami transportowymi i zabezpieczenia medycznego.

W procesie przekazywania informacji tyłowych przez techniczne środki łączności poważną rolę odgrywa ich utajnianie. Już obecnie utajnianie informacji za pomocą dokumentów kodowych nie może sprostać wzrastającym potrzebom. Dlatego też i w łączności tyłów związków taktycznych i operacyjnych znajdują zastosowanie urządzenia utajniające dzięki czemu poważnie skracają się czas przekazywania informacji oraz zwiększa operatywność dowodzenia tyłami.

Jakościowo nowym warunkom odpowiadać musi łączność dowodzenia i tyłów w związku z wprowadzeniem urządzeń przetwarzania i transmisji danych, głównie na szczeblu operacyjnym. W organizacji i eksploatacji łączności tyłów, uwzględniać trzeba możliwości ich efektywnego wykorzystania.

Przedstawione wyżej podstawowe warunki organizacji łączności tyłów szczebla taktycznego i operacyjnego należy rozpatrywać w konkretnej sytuacji operacyjnej i taktycznej, w jakiej znajdują się tyły. Zawsze jednak będą one kształtować organizację łączności i bezpośrednio wpływać na planowanie łączności.

II. PLANOWANIE ŁACZNOŚCI TYŁÓW

1. Ogólne zasady planowania łączności tyłów

Zapewnienie ciągłej i trwałej łączności tyłów wymaga dokładnego uprzedniego zaplanowania tej łączności.

Planowanie łączności tyłów jest częścią składową ogólnego planowania systemu łączności danego szczebla dowodzenia i nie może być od niego oderwane, tak jak nie może być oderwana łączność tyłów od ogólnego systemu łączności. W związku z tym planowanie łączności tyłów odbywa się najczęściej równoległe z ogólnym planowaniem łączności.

Planowaniem łączności tyłów na szczeblach taktycznych zajmuje się szef łączności /wydział łączności/. Planowaniem łączności tyłów armii zajmuje się szefostwo wojsk łączności armii, wydział łączności sztabu kwatermistrzostwa armii oraz sztaby oddziałów tyłowych.

Planując łączność tyłów trzeba znać potrzeby tyłowych organów dowodzenia oraz oddziałów i pododdziałów tyłowych w zakresie dowodzenia tyłami. Dlatego też na szczeblach taktycznych konieczna jest ścisła współpraca pomiędzy szefem łączności /wydziałem/ a kwatermistrzem, szefem służb technicznych oraz szefami służb tyłów.

Planowanie łączności tyłów rozpoczyna się z chwilą zapoznania się szefa łączności z zadaniem oddziału lub związku. Zakres prac związanych z planowaniem łączności zależy od tego w jakim stopniu zaplanowana i zorganizowana była uprzednio łączność tyłów. Należy przyjąć, że już w okresie pokojowym, w ramach planów osiągnięcia gotowości bojowej, zaplanowana jest łączność tyłów w swych podstawowych założeniach. W okresie operacyjnego rozwinięcia wojsk, łączność tyłów organizowana jest zgodnie z tymi planami. Przystępując jednak do wykonania określonego zadania po osiągnięciu przez wojska rejonów wyjściowych do działań, należy dostosować istniejącą organizację łączności do nowych potrzeb i wymagań. W związku z tym trzeba również wprowadzić odpowiednie zmiany w planie łączności.

Najmniej zmian wprowadza się w organizacji łączności radiowej, która nie związana jest specjalnie z rejonami rozmieszczenia, a ze strukturą dowodzenia tyłami. Jednakże łączność

radioliniową, przewodową i poczty polowej trzeba planować w całości, gdyż wraz ze zmianą rejonów rozmieszczenia zmieniają się całkowicie warunki jej organizacji. Szczególnie dużo uwagi należy poświęcić na zaplanowanie wykorzystania istniejącej sieci telekomunikacyjnej, jeśli istnieje taka w strefie tyłów armii oraz systemu łączności międzygarnizonowej. Zezwolenie na wykorzystanie sieci telekomunikacyjnej wydaje szefostwo wojsk łączności armii lub frontu, w oparciu o przedstawione potrzeby i istniejące możliwości.

2. Planowanie łączności tyłów na szczeblach taktycznych

Na szczeblu związku taktycznego i oddziału, planowanie łączności tyłów nie stanowi oddzielnego elementu pracy szefa /wydziału/ łączności ale wchodzi w całość przedsięwzięć ogólnego planowania łączności.

W pułku i dywizji podstawą planowania łączności tyłów jest:

- zadanie bojowe, decyzja dowódcy, kwatermistrza i szefa służb technicznych w zakresie organizacji tyłów;
- zarządzenie łączności sztabu przełożonego;
- wytyczne szefa sztabu;
- stan sił i środków łączności.

Zadanie bojowe otrzymane od przełożonego rzutować będzie na zadania tyłów, ich rozmieszczenie oraz na czas, w jakim łączność musi być zorganizowana.

Szef łączności, przeprowadzając analizę zadania i ocenę położenia pod względem łączności, powinien w zakresie łączności tyłów uwzględnić:

- dotychczasowe rozmieszczenie KSD, SD oddziałów /pod oddziałów/ tyłowych oraz nowe rejony ich rozwinięcia;
- stan sił i środków łączności zapewniających łączność z KSD oraz w oddziałach /pododdziałach/ tyłowych;
- dotychczasową organizację łączności tyłów i przewidywane potrzeby w tym zakresie.

Wnioski dotyczące łączności tyłów powinny się znaleźć w meldunku propozycji do organizacji łączności, jaki składa szef łączności szefowi sztabu lub dowódcy. Uwzględnić w nich

należy również dane zawarte w zarządzeniu łączności sztabu przełożonego.

W celu wszechstronniejszej oceny możliwości i potrzeb łączności tyłów pomiędzy kwatermistrzem a szefem łączności powinna nastąpić wymiana danych zawartych w dokumentach otrzymanych od swoich przełożonych.

Kwatermistrzowi dywizji /pułku/ szef łączności powinien podać:

- miejsce rozmieszczenia węzła łączności KSD przełożonego;
- jakimi środkami i w jaki sposób będzie zorganizowana łączność tyłów z KSD przełożonego;
- dane potrzebne do pracy środków łączności.

Ponadto kwatermistrz powinien być zapoznany z wnioskami szefa łączności odnośnie możliwości zapewnienia łączności tyłów.

Kwatermistrz dywizji /pułku/ powinien zapoznać szefa łączności z zamiarem /planem/ rozmieszczenia oddziałów /pododdziałów/ i urządzeń tyłowych, terminem ich zajęcia, przyjętym systemem dowodzenia i potrzebami w tym zakresie oraz rozmieszczeniem i przesunięciem KSD.

W oparciu o powyższe dane szef łączności powinien określić, jakie siły i środki należy wydzielić na KSD do zapewnienia łączności tyłów, sposoby organizacji łączności i terminy zorganizowania łączności tyłów.

Jeżeli tyłowe organy dowodzenia przeprowadzają rekonesans rejonu rozmieszczenia tyłów, w tym i rejonu rozmieszczenia KSD, to z wynikami rekonesansu KSD powinien być zapoznany również szef łączności. W rekonesansie rejonu rozmieszczenia KSD bierze także udział dowódca pododdziału łączności, wyznaczony na szefa węzła łączności KSD.

W sztabach ogólnowojskowych i rodzajów wojsk szczególnie taktycznego, szef sztabu stawia przed łącznością szczegółowe zadania do organizacji łączności dowodzenia, współdziałania, tyłów i powiadamiania /ostrzegania/. W zadaniu dotyczącym łączności tyłów szef sztabu uwzględnia wytyczne dowódcy dotyczące dowodzenia tyłami oraz propozycje przedstawione przez kwatermistrza i szefa służb technicznych.

W szczególności szef sztabu określa zadania dotyczące łączności pomiędzy SD a KSD oraz rozmieszczenie KSD i os jego przesunięcia.

Po otrzymaniu od dowódcy lub szefa sztabu wytycznych do organizacji łączności, oraz po ostatecznym uzgodnieniu łączności tyłów z kwatermistrzem i szefem służb technicznych, szef łączności opracowuje dokumenty łączności, w których uwzględni również łączność tyłów.

Łączność tyłów pułku i dywizji planuje się na całą głębokość zadania. Szef łączności pułku powinien zaplanować szczególnie łączność również dla pododdziałów tyłowych pułku, a dane dotyczące tej łączności przekazać dowódcom pododdziałów tyłowych, którzy ponoszą za nią pełną odpowiedzialność.

Planowanie łączności w oddziałach tyłowych dywizji odbywa się na tych samych zasadach, jak w innych oddziałach dywizji. Za planowanie i organizację łączności w oddziałach tyłowych dywizji odpowiedzialni są szefowie sztabów oraz dowódcy pododdziałów łączności. Podstawą do planowania i organizacji łączności jest zadanie otrzymane od przełożonego i decyzja dowódcy oddziału, dane z zarządzenia łączności sztabu dywizji oraz stan posiadanych sił i środków łączności. Oddziały tyłowe dywizji nie otrzymują pełnego zarządzenia łączności sztabu dywizji, a jedynie wyciągi w części ich dotyczącej z niezbędnymi załącznikami. Oddziały tyłowe dywizji powinny otrzymać dane dotyczące łączności z ich przełożonymi /kwatermistrzem, szefami służb/, możliwości wykorzystania systemu łączności dywizji dla potrzeb tyłów, dane do pracy środków łączności dla łączności z przełożonym oraz ewentualnie przydział danych radiowych do zorganizowania łączności radiowej wewnątrz oddziału /batalion remontowy/. Oddziały tyłowe dywizji otrzymują również dane dotyczące utajniania korespondencji, a więc kod mapy, kod terenu, klucze do tabel rozmównicznych, tabelę kryptonimów stacji telefonicznych, telegraficznych i adresów radiowych oraz tabelę sygnałów rozpoznawczych osób funkcyjnych dywizji.

Planowanie łączności tyłów w związkach taktycznych i oddziałach rodzajów wojsk jest analogiczne, jak w związkach i oddziałach ogólnowojskowych. Różnice wystąpić mogą jedynie

w wypadku zmiany podporządkowania. Wówczas dane dotyczące łączności tyłów z przełożonym otrzymuje się ze sztabu, do którego nastąpiło podporządkowanie.

3. Planowanie łączności tyłów w armii

Zasady planowania łączności tyłów w armii odbiegają nieco od stosowanych na szczeblach taktycznych.

Na szczeblach taktycznych jedynym organem zajmującym się planowaniem łączności, w tym i łączności tyłów, jest sztab związku taktycznego /oddziału/, a w nim szef /wydział/ łączności. Na szczeblu armii, ze względu na znaczną ilość organów i oddziałów tyłowych, planowaniem i organizacją łączności zajmują się: sztab armii i sztab kwatermistrzostwa armii, a w oddziałach tyłowych sztaby tych oddziałów. W składzie sztabu kwatermistrzostwa armii znajduje się wydział łączności na czele z szefem wydziału, zwanym szefem łączności tyłów armii. Podlega on bezpośrednio szefowi sztabu kwatermistrzostwa, a pod względem swojej specjalności szefowi wojsk łączności armii. Tak więc całokształt zadań w zakresie łączności tyłów armii, głównie w odniesieniu do planowania łączności, rozkłada się na szefostwo wojsk łączności armii, wydział łączności sztabu kwatermistrzostwa armii oraz szefów łączności/dowódców pododdziałów/ oddziałów tyłowych armii.

Szefostwo wojsk łączności armii, w odniesieniu do łączności tyłów, uwzględnia w planowaniu przede wszystkim łączność KSD armii z KSD frontu, dowódcą i sztabem armii oraz z KSD podległych związków i oddziałów armii, w porozumieniu z kwatermistrzem lub szefem sztabu kwatermistrzostwa armii. Szczegółowo planuje się łączność pomiędzy SD a KSD armii, łącznie z danymi dopraczy poszczególnych środków łączności. Natomiast dane do organizacji łączności w ogniwie KSD armii - SD oddziałów tyłowych i w oddziałach tyłowych armii przekazywane są do wydziału łączności sztabu kwatermistrzostwa armii. Do obowiązków szefa łączności tyłów należy więc planowanie łączności dla kwatermistrza armii i szefów służb z podległymi oddziałami tyłowymi oraz kierowanie planowaniem i organizacją łączności w oddziałach tyłowych armii.

Szef łączności tyłów armii planuje łączność tyłów armii w oparciu o decyzję kwatermistrza, wytyczne szefa sztabu kwatermistrzostwa, zarządzenie łączności sztabu armii, dyrektywę łączności sztabu frontu w części dotyczącej łączności tyłów, oraz posiadane siły i środki łączności.

Szef łączności tyłów armii przystępuje do prac związanych z planowaniem łączności zaraz po zapoznaniu się z zadaniem armii i tyłów armii, nie czekając na wytyczne lub zarządzenie szefostwa wojsk łączności armii.

Po otrzymaniu od szefa sztabu kwatermistrzostwa armii wytycznych do przygotowania danych do decyzji kwatermistrza w zakresie dowodzenia tyłami, szef łączności tyłów przeprowadza analizę zadania i ocenę położenia pod względem łączności i w określonym terminie przedstawia szefowi sztabu kwatermistrzostwa meldunek propozycji do organizacji łączności tyłów armii, uwzględniając w nich również możliwości zapewnienia łączności w oddziałach tyłowych armii.

Treść i sposób meldowania propozycji zależy każdorazowo od potrzeb kwatermistrza lub szefa sztabu i aktualnej znajomości przez nich istniejącego systemu łączności.

Możliwości organizacji łączności tyłów armii należy również przedstawić szefowi wojsk łączności armii, głównie jeśli chodzi o łączność z KSD armii. Z kolei szef wojsk łączności armii informuje szefa łączności tyłów o planowanej łączności pomiędzy SD a KSD oraz łączności KSD armii z KSD związków i oddziałów armii, którą to łączność ujmuje się w dokumentach łączności armii.

Wytyczne do organizacji łączności tyłów armii wydaje szefowi łączności tyłów, szef sztabu kwatermistrzostwa armii w oparciu o decyzję dowódcy i kwatermistrzostwa armii.

- Wytyczne te powinny obejmować następujące zagadnienia :
- rejon rozmieszczenia KSD armii i oś jego przesunięcia /w operacji zaczepnej/;
 - rejon rozmieszczenia RBA, APTBR i innych oddziałów tyłowych armii, ze wskazaniem ich punktów dowodzenia oraz terminy ich ewentualnych przegrupowań /przesunięć/;

- z kim, jakimi środkami i w jakim terminie należy zorganizować łączność;
- wymagania w zakresie zapewnienia łączności w toku operacji, podczas przesunięć KSD armii, związków i oddziałów armii oraz SD jednostek tyłowych;
- wykorzystanie poszczególnych środków łączności oraz zadania do utajniania informacji przekazywanych przez techniczne środki łączności;
- termin opracowania dokumentów planu łączności i przedstawienia ich do zatwierdzenia.

W planowaniu łączności tyłów armii szczególne miejsce zajmuje łączność szefów służb. Obowiązkiem wydziału łączności sztabu kwatermistrzostwa armii jest zapoznanie szefów służb tyłowych z zaplanowaną przez sztab frontu łącznością szefów służb armii z ich przełożonymi oraz środkami łączności jakimi będą dysponować. Jednocześnie szefowie służb technicznych i tyłowych armii powinni zgłosić szefowi łączności tyłów swoje potrzeby w zakresie łączności i uzgodnić możliwości ich zrealizowania. Tylko ścisła współpraca wydziału łączności z oficerami sztabu kwatermistrzostwa i szefami służb pozwoli zaplanować łączność tyłów stosownie do potrzeb dowodzenia i możliwości łączności.

Wydział łączności sztabu kwatermistrzostwa armii otrzymuje ze sztabu armii zarządzenie łączności wraz z załącznikami, z treścią którego powinien być zapoznany szef sztabu kwatermistrzostwa armii. W zarządzeniu łączności sztabu armii określona jest między innymi łączność pomiędzy punktami dowodzenia armii, rozmieszczenie węzłów łączności armii i oś ich przesunięcia, wytyczne do organizacji łączności tyłów armii z konkretnymi danymi do ewentualnego wykorzystania sieci telekomunikacyjnej w strefie tyłów armii oraz organizacja systemu utajniania. Wraz z zarządzeniem łączności sztabu armii, wydział łączności sztabu kwatermistrzostwa otrzymuje:

- tabelę danych dla sieci i kierunków radiowych armii /lub wyciąg z tej tabeli/;
- tabelę przydziału danych radiowych dla oddziałów tyłowych armii;
- tabelę kryptonimów stacji telefonicznych, telegrafii -

- cznych i adresów radiowych armii;
- tabelę sygnałów rozpoznawczych osób funkcyjnych armii;
 - dane do pracy systemu utajniania /kod mapy, kod terenu, klucze do tablic rozmówniczych i kodowych i inne, stosownie do przyjętego systemu/;
 - dane radioliniowe i radiotelefoniczne.

Dane dotyczące organizacji i pracy systemu utajniania armii należy niezwłocznie przekazać do oddziału organizacji do wodzenia sztabu kwatermistrzostwa i służb tyłowych armii.

Po uzyskaniu wszystkich niezbędnych danych, szef łączności tyłów armii podejmuje decyzję do organizacji łączności tyłów i wspólnie ze swymi pomocnikami przedstawia ją graficznie w dokumentach łączności.

Planowanie łączności, a głównie opracowanie niezbędnych dokumentów, nie może opóźnić organizacji łączności. Stąd w miarę posiadania odpowiednich danych należy postawić zadania do organizacji łączności dowódcy kompanii łączności KSD i przekazać do oddziałów tyłowych zarządzenia wstępne, umożliwiające planowanie łączności w tych oddziałach. Łączność tyłów armii planuje się szczegółowo na okres przygotowania operacji, a więc działania oddziałów tyłowych w rejonach wyjściowych armii oraz na jeden lub dwa dni operacji, w zasadzie do pierwszego przesunięcia oddziałów tyłowych armii.

4. Dokumenty łączności tyłów

Łączność tyłów wykazuje się graficznie, wraz z niezbędną legendą i rozliczeniem sił i środków łączności, w dokumentach łączności danego sztabu.

W pułku i dywizji i analogicznie w związkach i oddziałach rozdajów wojsk armii, nie opracowuje się oddzielnych dokumentów łączności tyłów. Organizację łączności tyłów przedstawia się w dokumentach planu łączności pułku i dywizji opracowanych przez szefa łączności.

W schemacie łączności radiowej wykazuje się łączność radiową pomiędzy stanowiskiem dowodzenia a kwatermistrzowskim stanowiskiem dowodzenia, sieci i kierunki radiowe zapewniające łączność kwatermistrzowi i szefom służb z położonym i pod -

władnymi oraz sieci i kierunki radiowe oddziałów i pododdzia-
łów tyłowych.

W rozliczeniu środków radiowych, przeznaczonych do łącz-
ności tyłów, szef łączności uwzględnia tylko te, które wydzie-
ła ze swych pododdziałów łączności. Natomiast środki radiowe
oddziałów i pododdziałów tyłowych rozliczane są przez dowódców
lub szefów sztabów tych oddziałów i pododdziałów.

W schemacie łączności radiolinijowej, przewodowej i poczy-
ty polowej wykazuje się dla potrzeb tyłów:

- rozmieszczenie KSD oraz punktów dowodzenia oddziałów
i pododdziałów tyłowych, a także osi ich przesunięcia
/w natarciu/;
- łączność radiolinijową /w dywizji/ i przewodową pomię-
dzy SD a KSD;
- wszystkie kierunki przewodowe budowane dla potrzeb ty-
łów z SD lub KSD, bez względu na to czyimi siłami i
środkami są organizowane;
- wszystkie kierunki i drogi określone łączności poczty
polowej organizowane dla potrzeb tyłów.

W rozliczeniu sił i środków łączności szef łączności
uwzględnia tylko te, które wydziela z podległego pododdziału
łączności.

W tabeli danych dla sieci i kierunków radiowych pułku
ujmuje się dane radiowe wszystkich relacji radiowych, łącznie
z pododdziałami tyłowymi pułku. Nie opracowuje się przydziału
danych radiowych dla pododdziałów tyłowych pułku. Ta sama za-
sada stosowana jest w dywizji, z wyjątkiem tego, że dla bata-
lionu remontowego mogą być przydzielone dane radiowe do orga-
nizacji łączności radiowej w batalionie.

W tabeli kryptonimów stacji telefonicznych, telegraficz-
nych i adresów radiowych ujmuje się wszystkie oddziały i pod-
oddziały tyłowe występujące na danym szczeblu dowodzenia, a w
tabeli sygnałów rozpoznawczych osób funkcyjnych również osoby
funkcyjne tyłowych organów dowodzenia.

Z treścią dokumentów łączności opracowanych przez szefa
łączności powinien być zapoznany kwatermistrz oraz oficerowie
znajdujący się na KSD. Praktyka wykazuje, że nieznanomość za-
planowanego systemu łączności utrudnia oficerom wykorzystanie

środków łączności i uzyskanie połączeń. Forma przekazania kwatermistrzowi dywizji /pułku/ danych z dokumentów łączności może być różna. Najczęściej są to wyciągi z dokumentów. Z zasady każdy oficer funkcyjny KSD powinien wrysować na swoją mapę lub wypisać potrzebne mu dane łączności dowodzenia i tyłów, w tym także kryptonimy i sygnały rozpoznawcze.

W pułku dane te lub dokumenty przekazuje się bezpośrednio kwatermistrzowi pułku, natomiast w dywizji można przekazać je dowódcy plutonu łączności KSD, którego obowiązkiem jest zapoznanie z ich treścią wszystkich zainteresowanych.

Szef łączności powinien przekazać kwatermistrzowi /do dowódcy plutonu łączności/ następujące dokumenty:

- wyciąg z tabeli danych dla sieci i kierunków radiowych, w których pracują radiostacje i odbiorniki radiowe tyłów;
- tabelę kryptonimów stacji telefonicznych, telegraficznych i adresów radiowych;
- tabelę sygnałów rozpoznawczych osób funkcyjnych;
- plan wymiany poczty polowej;
- przydział danych radiowych /dla batalionu remontowego dywizji/;
- kod mapy, kod terenu, klucze do tablic rozmówniczych i inne, zależnie od systemu utajniania.

Kwatermistrzostwo dywizji może otrzymać zarządzenie łączności sztabu dywizji, wówczas wymienione wyżej dokumenty stanowić będą załączniki do tego zarządzenia.

Wyciągi z dokumentów łączności dywizji, w części dotyczącej łączności tyłów, oraz dokumenty do utajniania korespondencji oddziały tyłowe dywizji otrzymują bezpośrednio ze sztabu dywizji.

W oddziałach tyłowych dywizji opracowuje się z zasady dwa dokumenty - schemat łączności radiowej oraz schemat łączności przewodowej i poczty polowej - uwidaczniając na nich łączność z przełożonym i podwładnymi. W batalionie zaopatrzenia i batalionie medycznym gdzie łączność radiowa organizowana jest w wąskim zakresie można przedstawiać całą organizację łączności batalionu na jednej mapie z odpowiednią legendą i rozliczeniem sił i środków łączności.

W armii, oprócz dokumentów planu łączności armii, w których ujęta jest łączność z KSD armii, opracowywane są oddzielne dokumenty łączności tyłów armii. Opracowuje je wydział łączności sztabu kwatermistrzostwa armii dla potrzeb tyłowych organów dowodzenia oraz oddziałów tyłowych armii. Dokumenty planu łączności tyłów armii wchodzi w skład planu zabezpieczenia tyłowego operacji.

W skład dokumentów planu łączności tyłów armii wchodzi:

- schemat łączności radiowej;
- schemat łączności radioliniowej, przewodowej i poczty polowej.

Schemat łączności radiowej opracowuje się w oparciu o dane z tabeli /wyciągu/ danych dla sieci i kierunków radiowych frontu, tabeli /wyciągu/ danych dla sieci i kierunków radiowych armii oraz własną decyzję do organizacji łączności radiowej dla potrzeb tyłowych organów dowodzenia armii i oddziałów tyłowych armii.

W schemacie łączności radiowej tyłów armii ujmuje się relacje łączności dowodzenia pomiędzy SD a KSD armii, relacje łączności kwatermistrza armii z kwatermistrzem frontu, kwatermistrzami podległych związków i oddziałów armii oraz ruchomą bazą armii, relacje łączności szefów służb z ich przełożonymi i podległymi oddziałami tyłowymi oraz relacje radiowe organów - zowane w oddziałach tyłowych armii. Mimo tego, że te ostatnie planowane są przez sztaby tych oddziałów, to jednak muszą być ujęte w planie łączności tyłów armii. Tak więc schemat łączności radiowej tyłów armii obejmuje całą łączność radiową, jaką organizuje się dla potrzeb tyłów armii. W rozliczeniu środków radiowych ujmuje się tylko środki radiowe wydzielane z kompanii łączności KSD armii.

Na podstawie opracowanego schematu łączności radiowej oraz przydzielonych danych radiowych, wydział łączności sztabu kwatermistrzostwa armii opracowuje tabelę danych dla sieci i kierunków radiowych kwatermistrzostwa armii oraz przydział danych radiowych dla oddziałów tyłowych armii.

Schemat łączności radioliniowej, przewodowej i poczty polowej wykonuje się na mapie. Na mapie uwidacznia się: rubież styczności wojsk własnych z nieprzyjacielem /rubież wejścia do

walki, przedni skraj obrony itp./, linie rozgraniczenia, punkty dowodzenia armii, frontu, związków i oddziałów armii oraz osie ich przesunięcia, punkty dowodzenia jednostek tyłowych armii, łączność radioliniową, przewodową i poczty polowej organizowaną z KSD armii, sieć telekomunikacyjną i międzygarnizową jeśli jest wykorzystywana oraz wszystkie możliwe kierunki łączności przewodowej, jakie są lub będą organizowane w celu dołączenia do systemu łączności armii. Na mapie wykazuje się również te kierunki radioliniowe i przewodowe dowodzenia i współdziałania armii, które będą wykorzystywane dla potrzeb tyłów. Dane te otrzymuje się z szefostwa wojsk łączności armii. Oddzielnie lub na mapie opracowuje się rozliczenie sił i środków łączności wykorzystywanych na WŁ KSD armii oraz poszczególnych kierunkach organizowanych z KSD.

Dla wojskowej stacji pocztowej KSD armii opracowuje się plan wymiany korespondencji, który wykonuje się w formie tabeli. Zawiera on wykaz poszczególnych kierunków /dróg okrężnych/, odległości między punktami dowodzenia, rodzaj środka lokomocji stosowanego na danym kierunku oraz terminy wymiany korespondencji.

Wszystkie pozostałe zagadnienia związane z organizacją łączności, których nie można wyrazić graficznie lub wymagają wyjaśnień, ujmuje się w legendzie danego dokumentu.

W określonym terminie szef łączności tyłów armii przedstawia opracowane dokumenty planu łączności szefowi sztabu kwatermistrzostwa armii do zatwierdzenia.

Na podstawie opracowanych dokumentów planu łączności wydział łączności sztabu kwatermistrzostwa armii opracowuje zarządzenie łączności sztabu kwatermistrzostwa, które przekazuje się do sztabów wszystkich jednostek tyłowych armii, oraz do szefostwa wojsk łączności armii. Zarządzenie łączności podpisuje szef sztabu i szef wydziału łączności kwatermistrzostwa armii.

W zarządzeniu łączności podaje się:

- rozmieszczenie i termin gotowości WŁ KSD armii oraz osi jego przesunięcia /w operacji zaczepnej/;
- organizację łączności z KSD armii do podległych oddziałów tyłowych armii;

- wytyczne do organizacji łączności w oddziałach tyłowych, z uwzględnieniem ewentualnego wykorzystania sieci telekomunikacyjnej lub systemu łączności międzygarnizonowej;
- zalecenia odnośnie wykorzystania poszczególnych rodzajów środków łączności oraz zabezpieczenia sił i środków łączności przed oddziaływaniem nieprzyjaciela;
- dane dotyczące organizacji i pracy systemu utajniania korespondencji;
- terminy przedstawiania meldunków łączności.

Do zarządzenia łączności załącza się następujące załączniki:

- tabelę danych dla sieci i kierunków radiowych kwater mistrzostwa armii, w części dotyczącej oddziałów tyłowych armii;
- przydział danych radiowych dla podległych oddziałów tyłowych armii;
- wyciąg z tabeli danych radioliniowych i radiotelefonicznych /dla RBA i APTBR/;
- tabelę kryptonimów stacji telefonicznych, telegraficznych i adresów radiowych;
- tabelę sygnałów rozpoznawczych osób funkcyjnych;
- kod mapy, kod terenu, klucze do tablic rozmówniczych.

Należy dążyć do tego, aby zarządzenie łączności przesłane zostało do podległych jednostek wraz z rozkazem kwatermistrzowskim lub niezwłocznie po nim.

W oddziałach tyłowych armii opracowywane są z reguły dwa dokumenty planu łączności - schemat łączności radiowej oraz schemat łączności przewodowej i poczty polowej. Dokumenty te opracowują dowódcy pododdziałów łączności odnośnych sztabów na tych samych zasadach, jak w oddziałach tyłowych dywizji. Dowódcy podległych pododdziałów dokonują potrzebnych im wypisów z danych radiowych oraz danych do utajniania korespondencji. Otrzymane ze sztabu kwatermistrzostwa armii tabele kryptonimów stacji telefonicznych, telegraficznych i adresów radiowych mogą być uzupełniane dodatkowymi, stosownie do wewnętrznych potrzeb danego oddziału tyłowego. Opracowane tabele danych dla sieci i kierunków radiowych przesyła się do wydziału łączności sztabu kwatermistrzostwa armii.

III. ORGANIZACJA ŁACZNOŚCI TYŁÓW PUŁKU /Dz. pcz/

1. Zasady ogólne

Łączność tyłów pułku stanowi część składową ogólnego systemu łączności pułku i obejmuje:

- łączność kwatermistrza, szefa służb technicznych i szefów służb tyłowych pułku z kwatermistrem, szefem służb technicznych i szefami służb tyłowych dywizji;
- łączność kwatermistrza, szefa służb technicznych i szefów służb tyłowych pułku z podległymi pododdziałami tyłowymi pułku;
- łączność w pododdziałach tyłowych pułku.

Kwatermistrz pułku oraz szef służb technicznych, którzy z ramienia dowódcy bezpośrednio organizują i kierują pracą tyłów, powinni mieć w każdych warunkach zapewnioną łączność z dowódcą /szefem sztabu/ pułku.

Dla potrzeb tyłów pułku organizuje się oddzielne relacje łączności tyłów oraz wykorzystuje łączność dowodzenia pułku.

Łączność tyłów pułku organizuje się z kwatermistrzowskiego stanowiska dowodzenia.

Do organizacji łączności tyłów pułku wykorzystuje się siły i środki łączności wydzielane z kompanii łączności pułku, oraz siły i środki łączności znajdujące się etatowo w pododdziałach tyłowych pułku. W łączności tyłów pułku stosuje się środki radiowe, przewodowe i poczty polowej. Podstawowymi środkami łączności, zapewniającymi łączność tyłów w relacjach bezpośrednich są środki radiowe.

Na KSD pułku rozwija się węzeł łączności, z którego korzystają wszystkie osoby funkcyjne znajdujące się na KSD. Funkcję szefa węzła łączności KSD spełnia dowódca pododdziału wydzielonego z kompanii łączności /dowódca drużyny, stacji/, który realizuje zadania zapewnienia łączności tyłów zgodnie z wytycznymi szefa łączności i kwatermistrza pułku.

W skład węzła łączności KSD wchodzi: grupa środków radiowych i stacja telefoniczna. Rejon rozmieszczenia WŁ określa kwatermistrz pułku lub oficer przez niego wyznaczony.

Grupa środków radiowych przeznaczona jest do zapewnienia łączności radiowej KSD z dowódcą i sztabem pułku, batalionami

piechoty i czołgów w zakresie tyłów, z KSD dywizji oraz podległymi pododdziałami tyłowymi. W jej skład wchodzi: radiostacja KF średniej mocy R-118, środki radiowe wozu dowodzenia R-2 kwatermistrza pułku oraz oddzielne radiostacje przenośne UKF małej mocy. Radiostację KF średniej mocy R-118 rozmieszcza się w odległości 1-2 km od KSD, a do zdalnego sterowania wykorzystuje się radiostacje UKF małej mocy R-105 /R-107/ lub urządzenie wynośne.

Stacja telefoniczna przeznaczona jest do zapewnienia telefonicznej łączności przewodowej wewnętrznej i dalekosiężnej /zewewnętrznej/ w warunkach pracy KSD na dłuższym postoju.

Stację telefoniczną i ewentualnie kierunki przewodowe do pododdziałów tyłowych pułku, rozwija się z reguły w rejonach ześrodkowania /wyjściowych/ oraz w obronie.

Strukturę organizacyjną WŁ KSD pułku oraz rozmieszczenie elementów WŁ i łączność wewnętrzną KSD pułku przedstawiają załączniki nr 1 i 2.

Przesunięciem WŁ KSD pułku kieruje kwatermistrz pułku. Węzeł łączności przesuwa się w jednym rzucie wraz z KSD pułku. Przed rozpoczęciem przesunięcia KSD do nowego rejonu kwatermistrz powinien w odpowiednim czasie zarządzić zwinięcie centrali telefonicznej i łączności przewodowej, tak by pojazdy łączności znalazły się w kolumnie KSD przed rozpoczęciem marszu. Wszystkie siły i środki łączności węzła łączności przesuwać się w kolumnie KSD.

W czasie przesunięcia KSD, do łączności z przełożonym i podwładnymi wykorzystuje się tylko środki radiowe i poczty polowej.

W wypadku zniszczenia SD pułku dowodzenie wojskami pułku może być czasowo realizowane z KSD pułku. Do utrzymywania łączności z dowódcą i sztabem dywizji może być wykorzystana radiostacja R-118, a do łączności z podległymi batalionami środki radiowe wozu dowodzenia kwatermistrza pułku.

2. Łączność radiowa

Współczesne środki radiowe mogą zapewnić ciągłą łączność na postoju i w ruchu pod warunkiem, że odległości między ko-

respondentami nie będą przekraczać zasięgu radiostacji.

W okresie przebywania KSD i tyłów pułku w rejonie ześrodkowania /wyjściowym/ i w obronie, kiedy zorganizowana jest łączność przewodowa, praca środków radiowych na nadawanie jest zabroniona.

Dla potrzeb tyłów pułku organizuje się oddzielne relacje radiowe kwatermistrza pułku, szefa służb technicznych, kompanii zaopatrzenia i kompanii remontowej oraz wykorzystuje się relacje radiowe dowodzenia dowódcy /sztabu/ pułku. Kwatermistrz pułku utrzymuje łączność radiową z dowódcą i sztabem pułku, z dowódcami /szefami sztabów/ batalionów w zakresie tyłów, kwatermistrzem dywizji oraz z pododdziałami tyłowymi pułku.

Łączność kwatermistrza z dowódcą i sztabem pułku oraz dowódcami /szefami sztabów/ batalionów, zapewnia się w sieciach radiowych dowódcy pułku. Do jednej z nich wydziela się radiostację R-105 ze wzmacniaczem mocy, a do drugiej radiostację R-113 z WD R-2 kwatermistrza. Do sieci tych oprócz radiostacji dowódcy pułku, szefa sztabu i kwatermistrza pułku wchodzi radiostacje dowódców batalionów piechoty i batalionu czołgów.

W pułku czołgów dywizji pancерnej może być organizowana sieć radiowa sztabu pułku, do której z reguły wchodzić będzie radiostacja kwatermistrza pułku.

W analogiczny sposób zapewnia się łączność radiową kwatermistrza w pułku artylerii.

W pułku artylerii przeciwlotniczej, gdzie KSD pułku znajduje się w pobliżu SD pułku, łączności radiowej kwatermistrza z dowódcą i sztabem pułku nie organizuje się.

Łączność radiową kwatermistrza pułku z kwatermistrzem dywizji zapewnia się w sieci radiowej kwatermistrza dywizji za pomocą radiostacji KF średniej mocy R-118.

Z sieci tej korzystają również szefowie służb tyłowych pułku do łączności z szefami służb tyłowych dywizji oraz szef służb technicznych do łączności z szefem służb technicznych dywizji.

Łączność radiową kwatermistrza pułku z podległymi pododdziałami tyłowymi zapewnia się w sieci radiowej kwatermistrza pułku. W skład tej sieci radiowej wchodzi: radiostacja R-105 z WD R-2 kwatermistrza oraz radiostacje R-107 dowódcy

kompanii zaopatrzenia i kompanii medycznej pułku. W zależności od sytuacji i potrzeb do sieci tej wchodzić może radiostacja dowódcy kompanii remontowej.

Szef służb technicznych utrzymuje łączność radiową z dowódcą kompanii remontowej oraz urządzeniami zabezpieczenia technicznego pułku /grupy remontowo-ewakuacyjne oraz punkt zbiórki sprzętu uszkodzonego/ w swojej sieci radiowej za pomocą przenośnych radiostacji UKF R-107 oraz pokładowych radio - stacji czołgowych R-113 /R-123/.

Przedstawiona wyżej organizacja łączności radiowej za zabezpieczenia technicznego jest jednym z przykładowych rozwiązań. Niekiedy dla szefa służb technicznych może być organizowany jedynie kierunek radiowy do łączności z dowódcą kompanii remontowej, natomiast dla dowódcy kompanii remontowej pułku organizuje się wówczas oddzielną sieć radiową dowódcy kompanii do łączności z PZSU /jeśli dowódca kompanii nie znajduje się w PZSU/ oraz grupami remontowo-ewakuacyjnymi pułku wydzielanymi do zabezpieczenia technicznego batalionów pierwszego rzutu. Do sieci tej wydzielają się radiostacje pokładowe czołgowe R - 113 ciągników wozów bojowych /w GRE i PZSU/ oraz radiostację R-107 dowódcy kompanii remontowej.

Niezależnie od tego organizowane są awaryjne sieci radiowe GRE pułku za pomocą radiostacji R-113, w celu umożliwienia potrzebującym pomocy technicznej uszkodzonym wozom bojowym, nawiązania łączności z GRE.

Do zapewnienia łączności dowódcy kompanii zaopatrzenia z podległymi plutonami organizowana jest sieć radiowa dowódcy kompanii zaopatrzenia za pomocą przenośnych radiostacji UKF R-126.

W kompanii medycznej, która działa w całości, nie organizuje się łączności radiowej.

Przyjmując strukturę tyłów zintegrowanych organizacja łączności radiowej nie odbiega od przedstawionej. Wymienione relacje radiowe kwatermistrza przeznacza się dla zastępcy dowódcy do spraw techniki i zaopatrzenia pułku. Łączność radiową dla potrzeb tyłów pułku przedstawia załącznik nr 3.

3. Łączność przewodowa i poczty polowej

Organizacja łączności tyłów środkami przewodowymi uzależniona jest głównie od rodzaju działań, czasu jakim dysponujemy na organizację łączności, posiadanych sił i środków oraz warunków sytuacji bojowej, w jakiej znajdują się tyły pułku. Najdogodniejsze warunki do organizacji łączności przewodowej istnieją w rejonie ześrodkowania i w obronie.

Zakres łączności przewodowej tyłów pułku jest niewielki i ogranicza się do przewodowej sieci wewnętrznej na KSD oraz kierunków przewodowych pomiędzy KSD pułku /lub SD/, a podległymi pododdziałami tyłowymi. Jeśli warunki sytuacji bojowej, a głównie czas, pozwalają, to z KSD pułku rozwija się kierunki przewodowe do kompanii zaopatrzenia i plutonu dowozu amunicji, a także do kompanii medycznej i kompanii remontowej. Dotyczy to głównie warunków gdy pułk przebywa w rejonie ześrodkowania.

W ramach łączności wewnętrznej KSD rozwija się kierunki przewodowe od centrali telefonicznej do miejsc pracy kwatermistrza, szefa służb technicznych, szefów służb tyłowych, sekcji politycznej, posterunku obserwacji skażeń i innych osób funkcyjnych, zależnie od potrzeb i możliwości.

W obronie do kompanii medycznej, która rozwija PPM i kompanii remontowej organizującej PZSU, buduje się kierunki przewodowe od WŁ SD pułku lub też włącza się je do kierunku przewodowego łączącego SD z KSD pułku. Kierunek taki może być organizowany w obronie jeśli po zorganizowaniu łączności przewodowej z podstawowymi elementami ugrupowania bojowego pułku jest wystarczająca ilość sił i środków przewodowych. Kierunek przewodowy organizowany pomiędzy SD a KSD pułku wykorzystywany jest do łączności dowodzenia tyłami przez dowódcę i sztab pułku, łączności kwatermistrza i szefa służb technicznych z PPM i PZSU oraz z kwatermistrzostwem dywizji. W tym wypadku łączność uzyskuje się przez WŁ SD pułku i WŁ SD dywizji. Do budowy przewodowych linii kablowych stosowany jest polowy kabel leki - PKL.

Łączność poczty polowej tyłów pułku utrzymuje się wykorzystując łączników kompanii łączności pułku oraz łączników z pododdziałów tyłowych pułku.

Do dyspozycji kwatermistrza pułku może być wydzielony łącznik na motocyklu.

Z KSD pułku zapewnia się łączność poczty polowej do KSD dywizji, SD pułku oraz pododdziałów tyłowych. Łączność ze sztabem pułku organizowana jest na oddzielnym kierunku za pomocą łącznika na samochodzie osobowo-terenowym lub motocyklu, wysyłanego w określonych terminach z SD pułku.

Łączność z podległymi pododdziałami /urządzeniami/ tyłowymi pułku utrzymuje się najczęściej po drodze okrężnej lub kierunkach za pomocą łączników wydzielonych z pododdziałów tyłowych, a także wykorzystując transport dowozu i ewakuacji.

Przykład organizacji łączności radiolinijowej, przewodowej i poczty polowej dla potrzeb tyłów pułku w obronie przedstawia załącznik nr 4.

IV. ORGANIZACJA ŁĄCZNOŚCI TYŁÓW DYWIZJI /DZ, DPanc/

1. Zasady ogólne

Łączność tyłów dywizji stanowi integralną część jednolitego systemu łączności dywizji. Do organizacji łączności tyłów dywizji wykorzystuje się siły i środki łączności plutonu łączności KSD, wchodzącego organicznie w skład batalionu łączności dywizji, oraz siły i środki łączności znajdujące się etatowo w oddziałach tyłowych dywizji.

Pluton łączności KSD dywizji, posiadany siłami i środkami jest w stanie zapewnić z KSD łączność radiową, radiotelefoniczną, radiolinijową, przewodową i poczty polowej.

Łączność tyłów dywizji organizuje się z kwatermistrzowskiego stanowiska dowodzenia.

W dywizji oprócz łączności kwatermistrza dywizji z przełożonym i podległymi pododdziałami tyłowymi istnieje potrzeba organizowania oddzielnych relacji łączności z kwatermistrzami podległych oddziałów, łączności dla organów zabezpieczenia technicznego, łączności służby zdrowia oraz w oddziałach tyłowych dywizji.

W bezpośrednich relacjach łączności tyłów dywizji wykorzystuje się środki radiowe, przewodowe i poczty polowej.

Do łączności z dowódcą i sztabem dywizji oraz z KSD ar -

mi wykorzystuje się ponadto środki radioliniowe zapewniające łączność w kanałach telefonicznych i telegraficznych oraz środki radiotelefoniczne. Relacje łączności radioliniowej i radiotelefonicznej dowodzenia dywizji wykorzystuje się również dla potrzeb tyłów, głównie do łączności z SD oddziałów dywizji.

Na KSD dywizji rozwija się węzeł łączności siłami i środkami plutonu łączności KSD. Szefem węzła łączności jest dowódca plutonu łączności KSD, który wykonuje zadania zapewnienia łączności tyłów postawione przez szefa łączności dywizji, jak też zadania stawiane doraźnie przez kwatermistrza dywizji. Rejon rozmieszczenia WŁ określa najczęściej zastępca kwatermistrza do spraw org.-plan. On też jest z reguły odpowiedzialny za kierowanie łącznością tyłów dywizji.

W skład węzła łączności KSD dywizji wchodzi: grupa środków radiowych, grupa stacji radioliniowych i stacja telefoniczno-telegraficzna.

Grupa środków radiowych przeznaczona jest do zapewnienia łączności radiowej z dowódcą i sztabem dywizji, KSD armii, KSD podległych oddziałów dywizji oraz SD podległych oddziałów tyłowych dywizji /organicznych i przydzielonych/.

Grupa środków radiowych składa się z dwóch radiostacji KF średniej mocy R-118, środków radiowych wozu dowodzenia R-3 kwatermistrza dywizji oraz oddzielnych radiostacji UKF małej mocy.

Wóz dowodzenia R-3 rozmieszcza się obok miejsca pracy kwatermistrza dywizji, zaś radiostacje małej mocy przy miejscach pracy tych oficerów, którzy z nich korzystają.

Radiostacje R-118 mogą być rozmieszczane w jednym rejonie lub oddzielnie, poza rejonem KSD w odległości 1-2 km, a do zdalnego sterowania z KSD stosuje się urządzenia wynośne, linie przewodowe lub radiostacje UKF małej mocy R-105. Urządzenia wynośne lub radiostacje UKF przeznaczone do zdalnego sterowania celowo jest rozmieszczać w wozie centrum dowodzenia, co pozwala wykorzystać je przez zainteresowanych oficerów grupy operacyjnej KSD.

Grupa stacji radioliniowych nie stanowi elementu rozmieszczonego oddzielnie, gdyż są to stacje radioliniowe: R-405Z zainstalowana w aparatuwni RWŁ-1 oraz R-403 M zainstalowana w

wozie dowodzenia R-3 kwatermistrza.

W skład stacji telefoniczno-telegraficznej wchodzi aparatownia ruchomego węzła łączności RWŁ-1 /RWŁ-1M/ oraz kablowa sieć telefoniczna wewnętrzna. Stacja telefoniczno-telegraficzna zapewnia łączność telefoniczną wewnętrzną oraz telefoniczną i telegraficzną łączność dalekosięzną. Rozwija się ją w pobliżu wozu centrum dowodzenia, przez co skraca się czas rozwijania przewodowej sieci wewnętrznej, przestrzegając warunków maskowania.

Strukturę organizacyjną WŁ KSD dywizji oraz rozmieszczenie elementów WŁ i łączność wewnętrzną KSD dywizji przedstawiają załączniki nr 5 i 6.

Węzeł łączności KSD dywizji przesuwają się w jednym rzucie równocześnie z KSD. W grupie operacyjnej kolumny KSD należy rozmieścić radiostacje KF R-118, wóz dowodzenia R-3, aparatownię RWŁ-1, z której radiotelefon K-1 powinien być włączony do pracy w ruchu, wóz kablowy oraz będące w dyspozycji KSD środki poczty polowej. Pozostałe siły i środki łączności należy przesuwać za grupą operacyjną KSD.

Przykład rozmieszczenia środków łączności oraz łączność radiową w kolumnie KSD dywizji przedstawia załącznik nr 7.

2. Łączność radiowa

Łączność radiowa spełnia podstawową rolę w łączności tyłów dywizji. Za pomocą środków radiowych organizowane są wszystkie bezpośrednie relacje radiowe tyłów w dywizji, które szczególnie w natarciu są często jedynymi relacjami zapewniającymi obieg informacji tyłowych. Również dowodzenie tyłami przez dowódcę dywizji opiera się głównie na łączności radiowej. Stąd szczególna uwaga powinna być zwrócona na wybór rejonów rozmieszczenia KSD oraz na zachowanie odległości pomiędzy punktami dowodzenia dywizji, aby nie przekraczały one zasięgu stosowanych środków radiowych.

Łączność radiowa tyłów dywizji obejmuje:

- łączność kwatermistrza dywizji z kwatermistrzem armii, kwatermistrzami oddziałów dywizji, oraz batalionem zapatrzania;

- łączność szefa służb technicznych z batalionem remontowym i urządzeniami zabezpieczenia technicznego;
- łączność szefa służby zdrowia z podległym mu batalionem /batalionami/ medycznym;
- łączność w oddziałach tyłowych dywizji.

Oprócz oddzielnych relacji radiowych tyłów, kwatermistrzostwo dywizji wykorzystuje dla swoich potrzeb, za pozwoleniem sztabu dywizji, łączność radiową dowodzenia dowódcy i sztabu dywizji.

Łączność radiową pomiędzy kwatermistrzem dywizji a kwatermistrzem armii utrzymuje się w sieci radiowej kwatermistrza armii za pomocą radiostacji KF średniej mocy R-118. W sieci tej pracują radiostacje kwatermistrza armii i kwatermistrzów dywizji /zmechanizowanych, pancernych/. Na zarządzenie kwatermistrza armii radiostacja kwatermistrza dywizji może być wyproszona z sieci do pracy w kierunku radiowym dalekopisowym.

Jeżeli dywizja jest w odwodzie frontu, to zamiast łączności z kwatermistrzem armii, kwatermistrzowi dywizji zapewnia się łączność z kwatermistrzem frontu w jednej z jego sieci radiowych.

Łączność z kwatermistrzami podległych oddziałów dywizji organizuje się z reguły w dwóch sieciach radiowych kwatermistrza dywizji. Podyktowane to jest znaczną ilością oddziałów dywizji, zakresem zadań zabezpieczenia tyłowego, jak również możliwościami pododdziałów łączności. Pierwsza sieć radiowa organizowana za pomocą radiostacji R-118 zapewnia łączność kwatermistrzowi dywizji z kwatermistrzami pułków /pz,pcz,pa/. Z sieci tej korzystają również szefowie służb znajdujący się na KSD dywizji. Druga sieć radiowa przeznaczona jest do łączności kwatermistrza dywizji z kwatermistrzami oddziałów rodzajów wojsk dywizji. Do tej sieci wydziela się w KSD dywizji jedną z dwóch radiostacji R-105 ze wzmacniaczem mocy z WD R-3, a w oddziałach dywizji oddzielne radiostacje R-105 /R-107/ ze wzmacniaczami mocy. Możliwość utrzymania ciągłej łączności w tej sieci radiowej uzależnione są głównie od odległości występujących w toku działań pomiędzy KSD tych oddziałów a KSD dywizji oraz warunków terenowych.

Dla potrzeb kierowania działalnością batalionu zaopatrze-

nia dywizji może być organizowana oddzielna sieć lub kierunek radiowy kwatermistrza. Jeżeli batalion zaopatrzenia podzielony zostanie na dwie części /rzuty/ do zaopatrywania wojsk na dwóch różnych kierunkach, wówczas organizowana jest sieć radiowa, do której wchodzi radiostacje: kwatermistrza dywizji /R-107 PM/, dowódcy batalionu zaopatrzenia oraz dowódcy drugiej części /rzutu/ tego batalionu. Jeśli batalion wykorzystywany jest w całości może być organizowany tylko kierunek radiowy.

Dla szefa służb technicznych organizowana jest z reguły jedna sieć radiowa do łączności z dowódcą batalionu remontowego, grupami remontowo-ewakuacyjnymi oraz PZSU dywizji, a także z elementami zabezpieczenia technicznego armii działającymi w pasie dywizji. Do łączności w tej sieci radiowej wykorzystuje się radiostacje przenośne R-107 szefa służb technicznych, do dowódcy batalionu remontowego oraz radiostacje pokładowe UKF R-113 /R-123/, urządzeń zabezpieczenia technicznego.

Zależnie od potrzeb do sieci tej włączać mogą swoje radiostacje szefowie służb technicznych pułków w celu uzyskania łączności z szefem służb technicznych dywizji oraz z batalionem remontowym.

Dla szefa służby zdrowia dywizji organizowana jest jedna sieć radiowa do łączności z dowódcą batalionu medycznego dywizji oraz medycznym batalionem /batalionami/ wzmocnienia. Do zapewnienia tej łączności wykorzystuje się radiostacje przenośne UKF R-107 /R-107 PM/.

Przedstawione wyżej relacje łączności radiowej są bezpośrednimi relacjami radiowymi tyłów. Oprócz tego wykorzystać można łączność radiową dowodzenia organizowaną pomiędzy SD a KSD dywizji. Jest to łączność radiowa organizowana przez sztab dywizji dla dowódcy i sztabu dywizji w celach dowodzenia, w tym i dla dowodzenia tyłami dywizji.

Łączność pomiędzy SD a KSD dywizji utrzymywana jest w 2-3 sieciach radiowych dowódcy i sztabu dywizji.

Najczęściej do sieci radiowych dowódcy dywizji /R-130 i R-111/ włącza się radiostacje pokładowe R-112 i R-113 z wozu dowodzenia R-3 kwatermistrza dywizji. W ten sposób dowódca i szef sztabu dywizji mają możliwość utrzymywania bezpośredniej

łączności radiowej z kwatermistrzem. Niezależnie od tego do sieci radiowej sztabu dywizji, organizowanej za pomocą radiostacji KF średniej mocy R-118, włączony może być odbiornik R-311 z radiostacji R-118 KSD dywizji. Z wymienionych relacji radiowych dowodzenia korzystać mogą także szefowie służb tyłowych dywizji do łączności ze sztabem dywizji i szefami rodzajów wojsk dywizji.

W celu zapewnienia łączności radiowej w kolumnie KSD może być zorganizowana sieć radiowa kolumny KSD dywizji, w skład której mogą wejść radiostacje: kwatermistrza dywizji, grupy dowodzenia, radiostacje R-105 PM z aparaturą RWL-1 i radiostacji KF średniej mocy R-118 zapewniających łączność w ruchu.

Powyższa sieć radiowa uruchamiana jest tylko na okres przesunięcia KSD dywizji.

Wykorzystanie łączności radiowej odbywa się na ogólnych zasadach przedstawionych w rozdziale III. Jeżeli pomiędzy KSD dywizji, a innymi punktami dowodzenia zostanie nawiązana łączność radioliniowa lub przewodowa, pracę radiostacji na nadawanie należy ograniczyć lub jej zabronić /w rejonach ześrodkowania, wyjściowych i w obronie/.

Przykład organizacji łączności radiowej tyłów dywizji przedstawiony jest w załączniku nr 8.

W zintegrowanej strukturze tyłów dywizji liczba relacji radiowych tyłów dywizji nie ulega zmianie. Zmienia się tylko częściowo ich przeznaczenie i nazewnictwo wraz ze zmianą funkcji i podległości w tyłowych organach dowodzenia dywizji. Przedstawioną wyżej łączność radiową /sieci i kierunki radiowe / kwatermistrza dywizji z przełożonym i podwładnymi należy traktować jako łączność zastępcy dowódcy dywizji do spraw techniki i zaopatrzenia. Analogicznie ulegają zmianie nazwy tych sieci radiowych /np. sieć radiowa kwatermistrza dywizji na sieć radiową zastępcy dowódcy dywizji do spraw techniki i zaopatrzenia/.

Dla kwatermistrza dywizji nie organizuje się w tym układzie oddzielnych relacji radiowych. Kwatermistrzowi wydzielona jest radiostacja UKF R-107 /R-105/ do zapewnienia łączności z batalionem zaopatrzenia, włączając ją do sieci radiowej zastępcy dowódcy dywizji do spraw techniki i zaopatrzenia, w któ-

rej utrzymuje się łączność radiową z batalionem zaopatrzenia.

3. Łączność radioliniowa i przewodowa

Na szczeblu dywizji nie organizuje się bezpośrednich relacji radioliniowych tyłów. Łączność radioliniową organizuje się dla celów dowodzenia pomiędzy punktami dowodzenia dywizji, z podległymi oddziałami /ps, pez, pa, drt/ i z przełożonym. Spełnia ona jednak poważne zadania w procesie przekazywania informacji dla potrzeb tyłów.

Pomiędzy SD a KSD dywizji organizuje się kierunek radioliniowy za pomocą stacji R-405Z. Kierunek taki organizuje się z reguły zawsze, a uruchamiany jest na postoju po rozwinięciu tych punktów dowodzenia dywizji. Na kierunku tym zapewniana jest łączność radioliniowa w dwóch kanałach telefonicznych i jednym telegraficznym.

Łączność ta przeznaczona jest głównie dla celów dowodzenia tyłami przez dowódcę i sztab dywizji, oraz do łączności tyłów, głównie do uzyskiwania łączności przez WŁ SD dywizji ze sztabami oddziałów dywizji w sprawach tyłów, jak również z KSD armii.

Ponadto kierunek ten może być wykorzystany do łączności szefa służb technicznych z urządzeniami zabezpieczenia technicznego, jeśli są one połączone przewodowo z WŁ SD dywizji, oraz do łączności szefa służby zdrowia z DPM np. w obronie.

W relacji KSD - SD dywizji może być również uruchamiana łączność radiotelefoniczna /K-1/ na kierunku lub w systemie abonenckim dywizji. Stanowi ona dodatkowy kanał łączności do dowodzenia tyłami i może być również wykorzystana dla potrzeb tyłów dywizji.

W warunkach kiedy nie organizuje się łączności przewodowej pomiędzy SD a KSD dywizji /np. w natarciu/ łączność radioliniowa i radiotelefoniczna stanowić będzie jeden z bardzo ważnych elementów łączności tyłów dywizji. Do łączności radioliniowej pomiędzy KSD dywizji a SD lub WSD dywizji może być również wykorzystana stacja radioliniowa z wozu dowodzenia R-3 kwatermistrza dywizji. Wariant ten stosuje się jednak rzadko,

ze względu na to, że WD jest jednocześnie wozem, z którego kwatermistrz korzysta przy każdym wyjeździe z KSD i wówczas łączność radioliniowa musi być przerwana.

Nie należy również wykluczać możliwości utrzymywania bezpośredniej łączności radioliniowej pomiędzy KSD dywizji a KSD armii. Jest to możliwe w sprzyjających warunkach gdy pozwala na to odległość, warunki terenowe oraz możliwości w środkach radioliniowych KSD armii. Najczęściej ma to miejsce wówczas gdy dywizja znajduje się w drugim rzucie armii i przewidziana jest do wprowadzenia do bitwy. Wykorzystując wspomniany kierunek do łączności z KSD armii pomijamy WŁ SD armii i dywizji, co poważnie ułatwia uzyskiwanie połączeń i dogodniejszy obieg informacji.

W łączności tyłów dywizji w znacznym stopniu wykorzystuje się łączność przewodową. W działaniach obronnych, w rejonach ześrodkowania i wyjściowych, jest obok łączności radiowej, zasadniczym elementem zapewniającym obieg informacji tyłowych.

Zakres organizowania łączności przewodowej tyłów i możliwości jej wykorzystania zależą głównie od rodzaju i charakteru działań a bezpośrednio od czasu, jakim dysponujemy na organizację łączności oraz posiadanych sił i środków przewodowych. Należy wychodzić z założenia, że wszędzie tam gdzie pozwala na to czas i warunki sytuacji bojowej, należy organizować i wykorzystywać łączność przewodową tyłów.

W wielu jednak wypadkach znaczne odległości występujące pomiędzy KSD dywizji a KSD przełożonego i podległych oddziałów uniemożliwiają rozbudowę przewodowej łączności dalekosiężnej za pomocą środków polowych.

Łączność przewodową tyłów dywizji w relacjach bezpośrednich organizuje się najczęściej pomiędzy KSD dywizji a SD oddziałów tyłowych, znajdujących się w rejonie rozmieszczenia tyłów dywizji, a niekiedy także z niektórymi urządzeniami tyłowymi rozmieszczonymi w ugrupowaniu dywizji. Niezależnie od tego zawsze w ramach rozwijania KSD dywizji rozbudowuje się przewodową sieć wewnętrzną.

W rejonach ześrodkowania dywizji oddziały tyłowe dywizji są najczęściej rozmieszczane w całości i w niedalekiej odleg-

łości od KSD dywizji. Istnieją wówczas dogodne warunki do zorganizowania oddzielnych kierunków przewodowych od KSD dywizji do SD batalionu zaopatrzenia, batalionu medycznego i batalionu remontowego. Takie kierunki przewodowe mogą być również zorganizowane w rejonach wyjściowych, jeśli pozwala na to czas. Jeżeli natomiast przewidujemy stosunkowo szybkie przesunięcie tyłów dywizji z rejonu wyjściowego wówczas łączności przewodowej tyłów nie organizujemy.

Bardzo ważną rolę w łączności przewodowej tyłów dywizji odgrywa kierunek przewodowy łączący SD z KSD dywizji. Kierunek taki organizowany jest z reguły w rejonach ześrodkowania, w obronie, a niekiedy i rejonach wyjściowych do natarcia.

W obronie kierunek ten powinien być wybudowany przez ZSD dywizji, a w wypadku gdy na ZSD rozwijany jest węzeł łączności, kierunek ten łączyć będzie ZSD z KSD dywizji.

Na kierunku tym zapewnia się nie tylko łączność z dowódcą i sztabem dywizji, w ramach dowodzenia tyłami, ale także poprzez WŁ SD dywizji z SD i KSD pułków, SD i KSD armii, oraz z urządzeniami tyłowymi dywizji rozmieszczonymi w pobliżu SD dywizji i dołączonymi przewodowo do WŁ SD dywizji.

Dążyć należy do tego aby w obronie PZSU i DPM jako pierwszy rzut tyłów dołączane były do WŁ SD lub zapasowego SD dywizji.

Pomiędzy KSD dywizji a KSD armii bezpośredniej łączności przewodowej nie organizuje się, a do uzyskiwania połączeń telefonicznych i telegraficznych wykorzystuje się WŁ SD dywizji i armii na prawach abonenta.

4. Łączność poczty polowej

Poważną rolę w przekazywaniu korespondencji tylowej spełnia łączność poczty polowej. Jest ona szeroko stosowana we wszystkich rodzajach i okresach działań bojowych dywizji. Szczególne znaczenie ma w okresach przegrupowań tyłów, kiedy nie wykorzystuje się łączności przewodowej, a łączność radiowa narażana jest na zakłócenia ze strony nieprzyjaciela. Również w rejonach ześrodkowania i wyjściowych, gdy praca środków radiowych na nadawanie jest ograniczona lub całkowicie zabroniona, łączność poczty polowej może stanowić w tyłach zasadniczy rodzaj łączności.

Do łączności poczty polowej w tyłach dywizji wykorzystuje się łączników na samochodach osobowo-terenowych i motocyklach, wchodzących etatowo w skład plutonu łączności KSD dywizji oraz łączników z oddziałów tyłowych. Ponadto do przekazywania korespondencji w dywizji mogą być wykorzystywane śmigłowce łącznikowe. Dotyczy to łączności w ogniwie SD-KSD dywizji oraz ze szczebla armii w ogniwie KSD armii - KSD dywizji. W związku z tym istnieje konieczność przygotowywania każdorazowo na KSD dywizji lądowiska dla śmigłowców.

Łączność poczty polowej organizuje się na oddzielnych kierunkach i sposobem dróg okrężnych. Ten drugi sposób jest szeroko stosowany w łączności tyłów dywizji, głównie z oddziałami tyłowymi i KSD pułków.

Za pomocą środków poczty polowej z KSD dywizji zapewnia się łączność do KSD armii, SD dywizji, KSD podległych oddziałów dywizji oraz z oddziałami i urządzeniami tyłowymi dywizji.

Łączność KSD dywizji z KSD armii zapewnia kwatermistrzostwo armii, najczęściej na oddzielnym kierunku, za pomocą łącznika na śmigłowcu lub samochodzie osobowo-terenowym. Korespondencja odbierana jest z reguły dwa razy na dobę w terminach określonych planem wymiany poczty polowej armii.

Łączność pomiędzy KSD dywizji a KSD pułków utrzymuje się za pomocą łącznika na samochodzie osobowo-terenowym lub motocyklu, najczęściej po drodze okrężnej. Zależnie od ugrupowania bojowego korespondencja tyłowa do KSD niektórych pułków, może być przekazywana do wojskowej stacji pocztowej dywizji lub do SD zainteresowanego pułku.

Łączność pomiędzy KSD a SD dywizji organizuje sztab dywizji na oddzielnym kierunku za pomocą łączników na samochodzie osobowo-terenowym i śmigłowcu. Kierunek ten wykorzystuje się również do przekazywania korespondencji przeznaczonej dla urządzeń tyłowych pierwszego rzutu tyłów dywizji rozmieszczonych bliżej SD.

W rejonie rozmieszczenia drugiego rzutu tyłów dywizji do łączności z oddziałami tyłowymi oraz urządzeniami tyłowymi wykorzystuje się najczęściej łącznika na motocyklu po drodze okrężnej.

Wszelka korespondencja tyłowa wysyłana z KSD dywizji po-

winna być zarejestrowana w kancelarii KSD.

Sposoby organizacji i wykorzystania środków poczty polowej w łączności tyłów dywizji zależą głównie od wzajemnego rozmieszczenia poszczególnych KSD, oddziałów i urzędzeń tyłowych, od stanu dróg, warunków atmosferycznych, pory roku i doby oraz posiadanych środków.

Przykładowa organizacja łączności radioliniowej, przewodowej i poczty polowej dla potrzeb tyłów dywizji w natarciu i obronie przedstawiona jest w załącznikach nr 9 i 10.

5. Organizacja łączności w oddziałach tyłowych dywizji

Od sprawnego działania systemów dowodzenia w oddziałach tyłowych dywizji, zależy realizacja odpowiedzialnych i rozległych zadań tyłowych dywizji. W warunkach, gdy oddziały tyłowe dzielą się na rzuty i wydzielają ze swego składu urzędzenia tyłowe rozmieszczane w różnych rejonach, dowodzenie nimi oparte musi być na technicznych środkach łączności. Stąd w składzie oddziałów tyłowych dywizji znajdują się etatowo plutony łączności wyposażone w techniczne środki łączności. Plutony te przeznaczone są do zapewnienia łączności swoim dowódcom i sztabom z przełożonym /kwatermistrzem lub szefami służb dywizji/, z podległymi dowódcami pododdziałów lub urzędzeniami tyłowymi.

Na SD oddziałów tyłowych rozwija się węzły łączności składające się z grupy środków radiowych i stacji telefonicznej.

a/ Łączność w batalionie zaopatrzenia

W batalionie zaopatrzenia organizuje się łączność radiową, która stanowi podstawowy rodzaj łączności batalionu, oraz łączność przewodową na SD i w rejonie rozmieszczenia batalionu.

Łączność radiową z przełożonym - kwatermistrzem dywizji zapewnia się w sieci radiowej lub kierunku radiowym kwatermistrza. W tym celu dowódca batalionu wydziela jedną radiostację R-107 ze wzmacniaczem mocy na swoim SD. W tej też sieci dowódca batalionu utrzymuje łączność radiową z dowódcą drugiej części /rzutu/ batalionu, jeśli jest wydzielana.

Łączność radiową z podległymi dowódcami pododdziałów organizuje się w jednej sieci radiowej batalionu za pomocą ra -

diostacji R-107 /R-105/. W skład tej sieci radiowej wchodzi radiostacje: dowódcy batalionu, dowódców kompanii zaopatrzenia w amunicję /kzam/, dowódcy kompanii zaopatrzenia w materiały pędne i smary /kzmps/ i dowódcy plutonu zaopatrzenia technicznego /plztechn./.

W rejonie rozmieszczenia batalionu organizuje się łączność przewodową obejmującą łączność wewnętrzną na SD batalionu oraz kierunki przewodowe kablowe od SD batalionu do podległych kompanii /składów/.

Decyzję do rozbudowy łączności przewodowej batalionu podejmuje dowódca batalionu w zależności od przewidywanego czasu przebywania batalionu w danym rejonie oraz posiadanych sił i środków.

Łączność przewodową z KSD dywizji zapewnia przełożony na oddzielnym kierunku. Kierunek ten najczęściej budowany jest w rejonach ześrodkowania, wyjściowych oraz w obronie.

b/ Łączność w batalionie medycznym

Do organizacji łączności w batalionie medycznym dywizji wykorzystuje się głównie środki radiowe. Środki radiowe batalionu przeznaczone są wyłącznie do utrzymywania łączności z szefem służby zdrowia dywizji, z dowódcą medycznego batalionu wzmocnienia, jeśli taki zostanie przydzielony do dywizji, oraz dowódcami kompanii medycznych pułków /PPM/ gdy zaistnieje taka potrzeba. Łączność tę zapewnia się w sieci radiowej szefa służby zdrowia dywizji za pomocą radiostacji przenośnej UKF R-107 /R-105/.

Ze względu na to, że batalion medyczny dywizji działa w całości w jednym rejonie rozwijając dywizyjny punkt medyczny /DPM/, nie organizuje się łączności radiowej dowódcy batalionu z podległymi dowódcami pododdziałów. W rejonie DPM może być rozwijana w niezbędnym zakresie przewodowa sieć polowa wewnętrzna zapewniająca łączność pomiędzy poszczególnymi elementami rozwijanymi w składzie DPM.

W obronie batalion medyczny dołącza się przewodowo do węzła łączności SD dywizji lub kierunku przewodowego łączącego SD z KSD dywizji.

c/ Łączność w batalionie remontowym

Na organizację systemu łączności batalionu decydujący wpływ ma struktura systemu dowodzenia, charakter wykonywanych zadań oraz sposób użycia i rozmieszczenie pododdziałów batalionu w toku działań.

Batalion remontowy, przeznaczony do zabezpieczenia technicznego dywizji, organizuje 1-2 punkty zbiórki sprzętu uszkodzonego 1-2 grupy remontowo-ewakuacyjne działające na kierunkach pułków pierwszego rzutu dywizji oraz warsztaty remontu sprzętu uzbrojenia i łączności. Te elementy zabezpieczenia technicznego rozmieszczane są w różnych rejonach pasa działania dywizji, a ich działalnością kierować może bezpośrednio szef służb technicznych dywizji. Dlatego też system łączności batalionu powinien zapewnić dowództwu batalionu łączność z szefem służb technicznych, z podległymi dowódcami pododdziałów /urządzeń zabezpieczenia technicznego/ oraz łączność dowódców pododdziałów /urządzeń zabezpieczenia technicznego/ z tymi pułkami /batalionami/, na korzyść których wykonują one swoje zadania.

Niemale znaczenie ma tu również stworzenie możliwości zapewnienia wymiany informacji z urządzeniami zabezpieczenia technicznego pułków, na kierunku których rozwija się urządzenie zabezpieczenia technicznego dywizji.

Łączność radiową z szefem służb technicznych dywizji utrzymuje się w jego sieci radiowej za pomocą radiostacji przenośnej R-107 /R-105/ ze wzmacniaczem mocy. W sieci tej może być również utrzymywana łączność radiowa z PZSU, jeśli dowódca batalionu jest oddzielnie, oraz z GRE dywizji, jeśli kierowanie nimi jest centralne ze szczebla dywizji.

Dla łączności dowódcy batalionu z dowódcami kompanii i plutonem remontu sprzętu uzbrojenia i łączności, organizuje się sieć radiową dowódcy batalionu za pomocą radiostacji R - 107 /R-105/.

Jeżeli dowódca batalionu znajdował się będzie przy PZSU, możliwości utrzymania ciągłej łączności radiowej z podległymi dowódcami będą większe, gdyż zmniejszą się przez to odległości. W wypadku organizowania swojego SD w rejonie drugiego rzutu tyłów dywizji możliwości te będą mniejsze ze względu na zwiększone odległości.

Dla każdej GRE dywizji należy przewidzieć organizowanie jednej sieci radiowej awaryjnej, do której mogłyby wchodzić radiostacje wozów bojowych wzywających pomocy technicznej.

Łączność przewodowa batalionu może być organizowana w warunkach kiedy batalion rozmieszczony jest w całości, na przykład w rejonie ześrodkowania. Wówczas od SD batalionu mogą być budowane 2-3 kierunki przewodowe do podległych pododdziałów.

W obronie, organizowany przez batalion PZSU dywizji, powinien być dołączony przewodowo do najbliższej położonego w punktów dowodzenia dywizji lub pułków. W ten sposób stwarza się możliwości uzyskiwania łączności z KSD dywizji oraz urzędzeniami zabezpieczenia technicznego pułków.

Przedstawiona wyżej organizacja łączności oddziałów tyłowych dywizji nie może być traktowana jako szablon, gdyż w zależności od konkretnych warunków sytuacji bojowej, potrzeb oraz możliwości sił i środków łączności, ulegać może zmianom.

V. ORGANIZACJA ŁĄCZNOŚCI TYŁÓW ARMII

Łączność tyłów armii jest częścią składową systemu łączności armii i obejmuje:

- łączność tyłowych organów dowodzenia armii z przełożonymi i podwładnymi;
- łączność w oddziałach tyłowych armii.

Organizowana jest siłami i środkami kompanii łączności KSD z pułku łączności armii oraz pododdziałów łączności wchodzących organicznie w skład oddziałów tyłowych armii.

A. ORGANIZACJA ŁĄCZNOŚCI TYŁOWYCH ORGANÓW DOWODZENIA ARMII

1. Zasady ogólne

Łączność tyłowych organów dowodzenia armii /wewnętrzna i dalekosiężna/ jest przeznaczona dla kwatermistrza i kwatermistrzostwa armii oraz służb technicznych armii. Od zapewnienia ciągłej łączności dla potrzeb kwatermistrzostwa i służb technicznych armii zależy właściwe kierowanie jednostkami tyłowymi armii oraz działalność tyłów związków taktycznych i oddziałów armii.

Dla sztabu kwatermistrzostwa armii wydziela się ze skła-

du pułku łączności kompanię łączności KSD. Jej przeznaczeniem jest zapewnienie łączności tyłowym organom dowodzenia armii z tyłowymi organami dowodzenia frontu, dowódcą i sztabem armii, podległymi oddziałami tyłowymi armii oraz z KSD podległych związków i oddziałów armii.

Kompania wyposażona jest w środki radiowe, radiotelefony - niczne, radioliniowe, przewodowe i poczty polowej.

Ilość sił i środków łączności pozwala na jednoczesne rozwinięcie dwóch węzłów łączności, co ma istotne znaczenie w operacji armijnej podczas przesunięć KSD armii.

Łączność tyłowych organów dowodzenia armii zapewnia się z węzła łączności KSD.

W skład węzła łączności KSD armii wchodzi następujące elementy:

- zespół środków radiowych;
- zespół środków radioliniowych i teletransmisyjnych;
- zespół środków utajniających, szyfrowych i automatyzacji;
- stacja telefoniczna;
- stacja telegraficzna i zasilania;
- wojskowa stacja pocztowa /WSP/.

Zespół środków radiowych składa się z grupy środków nadawczych, grupy środków odbiorczych i grupy radiostacji małej mocy. Do grupy środków nadawczych zalicza się: nadajnik radiostacji KF dużej mocy R-102, radiostacje KF średniej mocy R-118 oraz aparatownie zdalnego sterowania /AZS/.

Nadajnik radiostacji R-102 oraz radiostacje średniej mocy rozmieszcza się poza rejonem KSD w odległości 5-10 km i mogą być grupowane w 2-3 rejonach odległych od siebie w granicach 3-5 km. Radiostacje nie należy rozmieszczać względem siebie w odległości mniejszej jak 300-500 m co podyktowane jest koniecznością eliminacji wzajemnych zakłóceń. Sterowanie tymi radiostacjami /nadajnikiem/ może być scentralizowane przy wykorzystaniu aparatowni zdalnego sterowania, jak też indywidualne za pomocą radiostacji UKF małej mocy lub przewodowych urządzeń wynośnych. Do grupy środków odbiorczych zalicza się: wóz odbiorczy radiostacji R-102, aparatownię radioodbiorczą /ARO/ oraz aparatownie zdalnego sterowania. Grupę środków odbior -

czych rozmieszcza się na WŁ KSD armii.

Do grupy radiostacji małej mocy zalicza się radiostacje wozu dowodzenia oraz radiostacje KF i UKF małej mocy przewoźne lub przenośne. Rozmieszcza się je na WŁ KSD armii przy miejscach pracy osób funkcyjnych, dla których są przeznaczone.

W skład zespołu środków radioliniowych i teletransmisyjnych wchodzi: stacja radioliniowa operacyjna R-404 wydzielana na KSD przez sztab armii, stacja radioliniowa R-405 z kompanii łączności KSD i stacja radioliniowa z WD, oraz aparatownia łączności dalekosiężnej /ALD-1/. Stacje radioliniowe rozmieszcza się w rejonie WŁ w miejscach dogodnych do rozwinięcia anten oraz zabezpieczających maskowanie.

Aparatownia łączności dalekosiężnej jest przeznaczona do zwielokrotnienia torów kablowych telefonicznych i telegraficznych oraz radioliniowych kanałów telefonicznych. Przystosowana jest do współpracy z centralą telefoniczną i telegraficzną. Rozwijana jest obok centrali telefonicznej dalekosiężnej i centrali telegraficznej.

Zespół środków utajniających, szyfrowych i automatyzacji składa się z grupy środków utajniających, grupy środków automatyzacji i centrum kryptograficznego.

Zespół ten przeznaczony jest do utajniania korespondencji, przetwarzania i transmisji danych oraz rejestrowania i kierowania obiegiem korespondencji pisemnej przekazywanej przez techniczne środki łączności na KSD armii.

Stacja telefoniczna przeznaczona jest do zapewnienia dalekosiężnej i wewnętrznej łączności telefonicznej KSD armii. Składa się z centrali telefonicznej dalekosiężnej /CTf D/, centrali telefonicznej wewnętrznej /CTfW/, telefonicznej aparatowni dowodzenia /TAD/ oraz pomiarowni teletechnicznej.

Do centrali telefonicznej dalekosiężnej podłącza się przewodowe linie kablowe dalekosiężne, kable od stacji radioliniowych /kanały telefoniczne/ oraz linie połączeniowe z centrali telefonicznej wewnętrznej i aparatowni łączności dalekosiężnej.

Do centrali telefonicznej wewnętrznej podłącza się przewodowe linie kablowe telefonicznej łączności wewnętrznej KSD armii oraz linie łączące poszczególne elementy /aparatownie,

stacje/ węzła łączności.

Jest to z reguły centrala o pojemności 100 abonentów systemu CA, przystosowana do współpracy z centralą telefoniczną dalekosięzną, telefoniczną aparatuwnią dowodzenia i ręcznymi centralami systemu MB.

TAD przeznaczona jest do zapewnienia kwatermistrzowi armii bezpośredniej łączności telefonicznej dalekosiężnej i wewnętrznej z wydzielonymi abonentami. Umożliwia ona zestawienie połączeń indywidualnych i grupowych oraz telekonferencji. Przystosowana jest do współpracy z centralami telefonicznymi systemu MB, CB i CA. Rozmieszcza się bezpośrednio przy miejscu pracy kwatermistrza armii.

Stacja telegraficzna i zasilania przeznaczona jest do zapewnienia dalekosiężnej łączności telegraficznej KSD armii z KSD frontu, SD armii, SD RBA i APTBR oraz KSD związków taktycznych armii. W jej skład wchodzi: centrala telegraficzna dalekosiężna /CTgD/, aparatuwnia dalekopisowa /AD/ i stacja zasilania. Centrala telegraficzna zapewnia uzyskiwanie połączeń telegraficznych w systemie abonenckim węzłów łączności za pomocą różnych środków transmisji /radiowych, radioliniowych i przewodowych/. Rozmieszcza się na węzle łączności w miejscu dogodnym do podłączenia kabli od środków transmisyjnych i współpracujących elementów węzła łączności KSD armii.

Aparatuwnia dalekopisowa, wyposażona w dalekopisy, zapewnia łączność telegraficzną w dowolnych kanałach telegraficznych samodzielnie lub przez centralę telefoniczną. Telegramy opracowywane przez oficerów KSD przesyłane są do ekspedycji centrum kryptograficznego.

Stacja zasilania jest przeznaczona do zasilania urządzeń i aparatuwni łączności rozwiniętych na węzle łączności. Składa się z dwóch połowych zespołów prądowców.

Wojskowa stacja pocztowa przeznaczona jest do przyjmowania, rejestracji i doręczania poczty tajnej i jawnej, w tym także i materiałów propagandowych.

Struktura organizacyjna węzła łączności KSD armii przedstawiona jest w załączniku nr 11.

Wszystkie elementy WŁ połączone są elektrycznie dla umożliwienia ich współpracy między sobą oraz abonentami sieci telefonicznej wewnętrznej KSD.

Węzeł łączności jest podstawowym elementem KSD i od jego właściwego rozmieszczenia zależy praca poszczególnych środków i urzędzeń łączności, a tym samym możliwość zapewnienia ciągłości łączności różnymi rodzajami środków. Dlatego też przy wyborze miejsca rozmieszczenia KSD należy zawsze brać pod uwagę możliwości rozmieszczenia elementów WŁ i pracy środków łączności.

Za rozwinięcie WŁ odpowiedzialny jest szef węzła łączności, którym jest dowódca kompanii łączności KSD. Zadanie do rozwinięcia, zwinięcia i przesunięcia WŁ stawia szefowi WŁ szef sztabu kwatermistrzostwa armii lub szef wydziału łączności.

Czas rozwinięcia WŁ KSD armii wynosi średnio 3 godziny i nie obejmuje czasu potrzebnego na inżynieryjne zabezpieczenie elementów węzła łączności. Przy pełnym inżynieryjnym zabezpieczeniu elementów WŁ należy doliczyć czas ok. 3 godziny.

Przykład rozmieszczenia elementów węzła łączności i łączności wewnętrznej KSD armii przedstawiony jest w załączniku nr 12.

Przesunięcie WŁ KSD odbywa się w dwóch rzutach. Do nowego rejonu rozmieszczenia KSD armii wysyła się drugi rzut WŁ, który po przeprowadzeniu rekonesansu rozwija się w określonym rejonie i nawiązuje łączność w podstawowych relacjach łączności dowodzenia /z SD armii/ i tyłów. Po nawiązaniu łączności z nowego rejonu KSD, następuje przesunięcie grupy operacyjnej KSD armii.

Do kolumny KSD włącza się środki radiowe pracujące w ruchu i zapewniające łączność z przełożonym, sztabem armii i podwładnymi.

Zwijanie węzła łączności w dotychczasowym rejonie odbywa się na zarządzenie szefa sztabu kwatermistrzostwa armii.

Rozmieszczenie środków łączności oraz łączność radiowa w kolumnie KSD armii przedstawione są w załączniku nr 13.

2. Łączność radiowa

Dla potrzeb tyłowych organów dowodzenia armii organizuje się łączność radiową z KSD frontu, KSD podległych związków i

oddziałów armii oraz z podległymi oddziałami tyłowymi armii.

Łączność z KSD frontu organizowana jest przez sztab frontu i obejmuje:

- łączność kwatermistrza armii z kwatermistrzem frontu;
- łączność szefów służb armii /szefa komunikacji wojskowej, szefa uzbrojenia i elektroniki, szefa służby zdrowia/ z ich przełożonymi na KSD frontu.

Łączność radiową kwatermistrza armii z kwatermistrzem frontu zapewnia się w sieci radiowej kwatermistrza frontu z możliwością wyprowadzenia na kierunek radiowy literodruku. W sieci tej jest możliwość utrzymywania łączności radiowej z kwatermistrzami sąsiednich armii oraz z kwatermistrzem armii lotniczej. Do pracy w tej sieci radiowej wydziela się radiostację KF dużej mocy R-102.

Niezależnie od tego dla potrzeb szefów służb organizowane są sieci radiowe:

- szefa komunikacji wojskowej frontu;
- szefa służby zdrowia frontu;
- szefa uzbrojenia i elektroniki frontu.

Do tych sieci radiowych wydziela się na KSD armii odbiorniki radiowe z aparatuwni radioodbiorczej /ARO/ z możliwością pracy na nadawanie radiostacji R-118 współpracujących z ARO. W ten sposób szefowie służb mają możliwość utrzymywania bezpośredniej łączności radiowej ze swoimi przełożonymi na KSD frontu.

Do łączności z kwatermistrzami podległych związków i oddziałów armii organizuje się trzy sieci radiowe KF kwatermistrza armii. W jednej z sieci utrzymywana jest łączność z kwatermistrzami dywizji, w drugiej z kwatermistrzami związków /oddziałów/ rodzajów wojsk /ABROT, ABAA, ABSap, BChem. i inne/.

Do łączności z szefostwem RBA oraz wysuniętym oddziałem tej bazy, organizuje się oddzielną /trzecią/ sieć radiową /KF/ kwatermistrza armii.

Oprócz łączności, jaką zapewnia się kwatermistrzowi armii z kwatermistrzami podległych związków i oddziałów organizuje się również łączność dla potrzeb kierowania jednostkami i urządzeniami tyłowymi armii.

Dla szefa komunikacji wojskowej armii organizuje się:

- sieć radiową KF do łączności z podległymi batalionami samochodowo-transportowymi; batalionem dowozu mps oraz batalionem drogowo-eksploatacyjnym;
- sieć radiową KF do łączności z punktami dyspozytorskimi batalionu i kompanii drogowo-eksploatacyjnych.

Dla szefa służby zdrowia armii organizuje się dwie sieci radiowe KF do łączności z medycznymi batalionami wzmocnienia, batalionem przeciwepidemicznym, kompaniami samochodów sanitarnych oraz oddziałem wzmocnienia medycznego /OWM/.

Do jednych z tych sieci przewiduje się możliwość włączenia radiostacji komendy bazy szpitalnej frontu wykonującej zadania na korzyść armii.

Dla szefa uzbrojenia i elektroniki armii organizuje się łączność radiową z szefostwem APTBR i grupą rekonesansową w nowym rejonie rozwinięcia, w jego sieci radiowej za pomocą radiostacji KF średniej mocy R-118.

Dla potrzeb zabezpieczenia technicznego armii organizuje się z reguły dwie sieci radiowe szefa służb technicznych armii. Do pierwszej sieci radiowej wchodzi radiostacje KF średniej mocy R-118 szefa służb technicznych armii oraz dowódców podległych armijnych batalionów ewakuacyjno-remontowych. Do drugiej sieci radiowej organizowanej za pomocą radiostacji R-107/R-105/ wchodzi: szef służb technicznych armii oraz dowódcy samodzielnych kompanii remontu sprzętu radiolokacyjnego, chemicznego i łączności.

Tak więc na szczeblu armii poszczególni szefowie służb mają możliwość bezpośredniego dowodzenia podległymi im oddziałami tyłowymi. Wykorzystanie jednak środków radiowych dopuszczalne jest tylko w tych okresach, kiedy nie ma możliwości przekazywania informacji innymi środkami łączności. Często jednak środki radiowe będą jedynymi środkami łączności. Dlatego też podczas przesunięcia KSD armii poszczególne środki radiowe należy włączyć do kolumny KSD i utrzymać łączność radiową w ruchu.

Łączność radiową pomiędzy KSD armii a SD armii organizuje sztab armii. Najczęściej łączność tę zapewnia się w sieci radiowej punktów dowodzenia armii za pomocą radiostacji KF średniej mocy R-118. Z sieci tej korzystać będzie tyłowa grupa

operacyjna wydzielana z KSD na SD armii do łączności z kwatermistrzem i szefami służb znajdującymi się na KSD. Dotyczyć to będzie tylko okresu kiedy punkty dowodzenia armii będą w ruchu.

Jeżeli sztab armii nie organizuje sieci radiowej punktów dowodzenia armii, to łączność radiową pomiędzy SD a KSD armii zapewnia się przez tyłową grupę operacyjną znajdującą się na SD armii wyposażoną w radiostację KF R-118. Radiostację tę włącza się wówczas do sieci radiowej kwatermistrza armii.

Organizacja łączności radiowej tyłów armii przedstawiona jest w załączniku nr 14.

W układzie tyłów zintegrowanych liczba relacji radiowych organizowanych dla tyłowych organów dowodzenia armii pozostaje bez zmian. Nazwy i skład sieci radiowych szefów służb tyłowych i zabezpieczenia technicznego nie ulegają żadnym zmianom.

Przedstawioną łączność radiową kwatermistrza armii z przełożonym i podwładnymi należy przyjąć jako łączność radiową szefa tyłów armii. Stosownie do tego zmienić należy nazwy sieci radiowych kwatermistrza na sieci radiowe szefa tyłów armii.

Kwatermistrzowi armii zapewnia się łączność wewnętrzną i dalekosiędną /telefoniczna i telegraficzna/ na prawach abo - nenta węzła łączności KSD armii.

Łączność radiową kwatermistrza armii z szefostwem RBA zapewnia się w sieci radiowej szefa tyłów armii, w której szef tyłów utrzymuje łączność radiową z szefem RBA i wysuniętym oddziałem RBA, wykorzystując do tego celu radiostację KF R-118 szefa tyłów armii. Oddzielnych relacji radiowych kwatermistrza armii nie organizuje się. Na okres przesunięcia KSD armii do zorganizowanej sieci radiowej kolumny KSD powinna wejść również radiostacja UKF R-107 /R-105 kwatermistrza armii.

3. Łączność radioliniowa i przewodowa

Dla potrzeb KSD armii organizuje się oddzielne relacje radioliniowe i przewodowe oraz w bardzo szerokim stopniu wykorzystuje się łączność radioliniową i przewodową dowodzenia i współdziałania armii. Jest to zrozumiałe, zważywszy, że łączność radioliniowa armii jest szeroko organizowana i stanowi zasadniczą łączność zarówno w operacji zaczepnej, jak i obronnej. Możliwości wykorzystania łączności radioliniowej i przewodowej

armii dla potrzeb tyłów armii stwarza się dzięki wielokanałowym połączeniom radioliniowym i przewodowym organizowanym pomiędzy SD a KSD armii. Łączność tę organizuje sztab armii swoimi siłami i środkami.

Łączność radioliniowa

Łączność radioliniowa tyłów armii jest ograniczona, co spowodowane jest małą ilością środków radioliniowych będących w wyposażeniu kompanii łączności KSD i oddziałów tyłowych armii. Jeśli szefostwo wojsk łączności armii dysponuje dostateczną liczbą taktycznych stacji radioliniowych, to na KSD może być dodatkowo wydzielona jedna stacja R-405Z.

Łączność radioliniową z KSD armii organizuje się na oddzielnych kierunkach do szefostwa RBA i szefostwa APTBR. Do tego celu wykorzystuje się jedną stację radioliniową R-405Z z kompanii łączności KSD. Na każdym kierunku zapewnia się łączność w dwóch kanałach telefonicznych i jednym telegraficznym. Wskaźnik wykorzystania łączności na tych kierunkach jest wysoki, gdyż przesunięcia punktów dowodzenia odbywają się nie częściej jak raz na dobę. Czasokres pracy środków radioliniowych na postoju jest więc znacznie dłuższy niż w oddziałach i związkach pierwszego i drugiego rzutu operacyjnego armii. Przerwy w łączności radioliniowej wystąpią jedynie podczas przesunięć punktów dowodzenia.

Łączność pomiędzy KSD a SD armii zapewnia się na oddzielnym kierunku radioliniowym przy wykorzystaniu stacji radioliniowej R-404 wydzielonej przez sztab armii na KSD. Jest to z reguły początkowa stacja osi radioliniowej armii, na której utrzymuje się łączność radioliniową, pomiędzy punktami dowodzenia armii oraz jedną lub dwiema dywizjami pierwszego rzutu armii.

Wymieniony kierunek radioliniowy jest dla KSD armii niezmiernie ważny. Na tym bowiem kierunku utrzymuje się łączność z dowódcą, sztabem armii, szefostwami rodzajów wojsk armii, KSD frontu, KSD związków i oddziałów armii, a także z tyłową grupą operacyjną wydzielaną z KSD na SD armii. Ponadto na kierunku tym można utrzymywać łączność telefoniczną z tymi oddziałami tyłowymi armii, które podłączane są przewodowo do WŁ związków taktycznych lub oddziałów armii.

Na kierunku radioliniowym pomiędzy KSD a SD zapewnia się łączność z reguły w 21 kanałach telefonicznych i 6 telegraficznych. Z ogólnej ilości 24 kanałów telefonicznych dwa kanały wykorzystywane są jako kanały służbowe oraz jeden kanał telefoniczny zostaje zwielokrotniony 6-krotną aparaturą telegrafii wielokrotnej.

Przeznaczenie kanałów może być następujące:

- 2 kanały telefoniczne /w tym jeden utajniony/ do łączności z KSD frontu;
- 2 kanały telefoniczne do łączności z tyłową grupą operacyjną wydzielaną z KSD na SD armii;
- 17 kanałów telefonicznych ogólnego przeznaczenia;
- 2 kanały telegraficzne /w tym jeden utajniony/ do łączności z KSD frontu;
- 4 kanały telegraficzne /w tym jeden utajniony/ ogólnego przeznaczenia.

W zależności od potrzeb i możliwości środków, wielkości te mogą ulegać zmianom.

Łączność z KSD związków i oddziałów armii utrzymuje się pośrednio przez WŁ SD armii.

W operacji obronnej armii, kiedy organizowany jest zapasowy WŁ armii, łączność z dywizjami drugiego rzutu, ABROT i innymi jednostkami uzyskuje się przez ten węzeł łączności.

Jeżeli są ku temu warunki, a głównie ilość środków radioliniowych i odległość nie przekracza zasięgu stacji radioliniowej, może być zorganizowany oddzielny kierunek radioliniowy z 1-2 dywizjami armii. Usprawnia to obieg informacji tyłowych z tymi dywizjami i zmniejsza ilość połączeń dokonywanych pośrednio przez WŁ SD armii.

Łączność przewodowa

W łączności tyłów armii szerokie zastosowanie ma łączność przewodowa. Spełnia ona poważne zadania w obiegu informacji tyłowych dla tyłowych organów dowodzenia oraz oddziałów tyłowych armii. Szczególna rola przypada łączności przewodowej tyłów w okresie przygotowania operacji zaczepnej oraz w armijnej operacji obronnej.

Niska częstotliwość przesunięć jednostek tyłowych armii

stwarza dogodne warunki do organizowania łączności przewodowej. Również możliwość wykorzystania w strefie tyłów armii łączy telekomunikacyjnych i ewentualnie systemu łączności międzygarnizonowej dla potrzeb tyłów, zwiększa zakres wykorzystania łączności przewodowej i stawia ją w rzędzie podstawowej łączności w dowodzeniu tyłami. Rozpatrując jednak organizację łączności przewodowej dla potrzeb tyłów trzeba mieć na uwadze fakt znacznego rozśrodkowania jednostek tyłowych armii, a więc występowania znacznych odległości od KSD armii. Stąd też bardzo często nie będzie możliwości rozbudowy lub uzyskania łączności przewodowej bezpośrednio z KSD armii do SD jednostek tyłowych, a tym bardziej do KSD związków i oddziałów armii.

Wszędzie jednak tam gdzie zaistnieją dogodne warunki i możliwości, należy dążyć do rozbudowy łączności przewodowej i powiązać ją z organizowaną łącznością radioliniową armii.

Łączność przewodową dla KSD armii organizuje się w oddzielnych relacjach przewodowych tyłów oraz wykorzystuje się łączność przewodową w ścisłym powiązaniu z łącznością radioliniową, jaką organizuje się dla celów dowodzenia.

Jeżeli w strefie tyłów armii istnieje sieć telekomunikacyjna, to za zezwoleniem szefostwa wojsk łączności armii/fron- tu/ należy ją wykorzystać do łączności z jednostkami tyłowymi. Celowe jest wówczas rozmieszczać KSD armii w pobliżu węzła telekomunikacyjnego, z którego można będzie uzyskać łącza telekomunikacyjne. Odnosi się to również do garnizonowych węzłów łączności jeśli jest możliwość wykorzystania systemu łączności międzygarnizonowej. Wówczas od WŁ KSD armii buduje się linie łączące kablem PKD do najbliższego węzła telekomunikacyjnego /UPT/ lub GWŁ.

Na wydzielonym łączu sieci telekomunikacyjnej /linia stała napowietrzna lub kablowa/ może być utrzymywana łączność pomiędzy KSD armii a KSD frontu. Niekiedy łączność ta może być utrzymywana przez pomocniczy węzeł łączności /PWŁ/ frontu, rozwijany na kierunku działania armii. Jeżeli możliwości takich nie ma to łączność z KSD frontu utrzymuje się bezpośrednio przez WŁ SD armii i frontu.

Na wydzielonych łączach sieci telekomunikacyjnej może być zorganizowana łączność z szefostwem RBA i szefostwem APTBR.

Jeżeli takich możliwości nie ma to zazwyczaj do tych jednostek budowane są kierunki przewodowe kablowe /PKA/ od KSD armii. Zależać to będzie od odległości oraz możliwości kompanii łączności KSD armii. Oprócz tego mogą być budowane kierunki przewodowe kablowe /PKL/ od KSD armii do tych jednostek tyłowych, które rozmieszczane będą w pobliżu KSD.

Oddziały tyłowe armii, w zależności od rozmieszczenia i swoich możliwości, dołączają się przewodowo do najbliższych położonych węzłów łączności.

Pomiędzy KSD a SD armii z reguły organizowany jest kierunek przewodowy kablem PKD siłami i środkami wydzielanymi przez sztab armii. Na kierunku tym, przy zastosowaniu aparatury telefonii i telegrafii wielokrotnej, może być utrzymywana łączność w 11 kanałach telefonicznych i 6 telegraficznych. Tak więc oprócz wielokanałowej łączności radioliniowej dodatkowo organizowana jest wielokanałowa łączność przewodowa pomiędzy tymi punktami dowodzenia armii.

Łączność KSD armii z KSD związków i oddziałów armii utrzymuje się poprzez węzły łączności SD armii i SD tych związków i oddziałów.

Dla usprawnienia łączności przewodowej i stworzenia dróg okrężnych w strefie tyłów armii, może być organizowany pomocniczy węzeł łączności /PWL/ armii. Uzależnione to jest od konkretnych możliwości oddziałów łączności armii.

Organizacja łączności radioliniowej i przewodowej dla potrzeb tyłów armii w operacji zaczepnej i obronnej przedstawiona jest w załącznikach nr 15 i 16.

4. Łączność poczty polowej

Organem zapewniającym łączność poczty polowej dla KSD armii jest wojskowa stacja pocztowa, rozwijana na WŁ KSD. Do przekazywania korespondencji tyłowej tajnej i jawnej wykorzystuje się etatowe środki poczty polowej, a więc samochody osobowe - terenowe i motocykle. Ponadto wykorzystuje się śmigłowce łącznikowe sztabu armii i frontu, które zgodnie z planem wymiany korespondencji przybywają do KSD armii. Przy KSD armii przygotowuje się lądowisko dla śmigłowców. W miarę możliwości terenowych lądowisko powinno być rozmieszczone w niedalekiej od-

ległości od wojskowej stacji pocztowej, co ułatwia dostarcza - nie korespondencji.

Łączność poczty polowej tyłów armii ma szerokie zastosowanie we wszystkich rodzajach i okresach operacji armijnych. Znaczna ilość korespondencji pisemnej o dużej objętości nie zawsze może być przekazana za pomocą technicznych środków łączności. Dlatego też właściwe wykorzystanie posiadanych sił i środków poczty polowej ma duże znaczenie. Dostarczanie korespondencji powinno się odbywać w zaplanowanych z góry terminach.

Łączność poczty polowej organizuje się na oddzielnych kierunkach oraz po drogach okrężnych.

Łączność z KSD frontu zapewnia front, najczęściej na kierunku za pomocą śmigłowca.

Łączność ze sztabem armii zapewnia sztab armii na kierunku za pomocą śmigłowca i łącznika na samochodzie osobowo-terenowym.

Łączność z KSD związków i oddziałów armii utrzymuje się po drodze okrężnej, wykorzystując łączników na samochodach osobowo-terenowych. Ponadto korespondencja dla KSD dywizji może być przekazywana do wojskowego węzła pocztowego /WWP/ armii, skąd następnie dostarczana jest do zainteresowanych dywizji.

Łączność z oddziałami tyłowymi armii utrzymywana jest po drogach okrężnych /2-3 w zależności od rozmieszczenia/ za pomocą łączników na samochodach osobowo-terenowych i motocyklach.

Do SD RBA i APTBR mogą być organizowane oddzielne kierunki poczty polowej.

Jednostki tylowe armii muszą być zarejestrowane w wojskowych stacjach pocztowych KSD armii lub RBA, a działające w ugrupowaniu dywizji /mbw, aber/ w wojskowych stacjach pocztowych dywizji. Przesunięcie wojskowej stacji pocztowej do nowego rejonu odbywa się wraz z przesunięciem KSD.

B. ORGANIZACJA ŁĄCZNOŚCI W ODDZIAŁACH TYŁOWYCH ARMII

Organizacja łączności w oddziałach tyłowych armii jest częścią składową łączności tyłów armii. Od działania systemów łączności organizowanych w oddziałach tyłowych armii zależy

sprawność realizacji zadań, jakie wykonują one w ramach za -
bezpieczenia tyłowego armii. Łączność organizowana w oddzia -
łach tyłowych armii zapewnia ich dowódcom /szefom/ i sztabom
/szefostwom/ sprawne dowodzenie podległymi pododdziałami w re-
jonach ześrodkowania, podczas przegrupowań i w toku działań.
Do organizacji łączności stosowane są środki radiowe, przewo -
dowe /telefoniczne/ i poczty polowej, a w RBA i APTBR również
radioliniowe i radiotelefoniczne. Każdy z oddziałów tyłowych
armii dysponuje swoimi siłami i środkami łączności.

1. Organizacja łączności w ruchomej bazie armii /RBA/

Do organizacji łączności w RBA wykorzystuje się siły i
środki łączności kompanii łączności szefostwa RBA oraz drużyn
łączności niektórych składów armijnych.

Kompania łączności, szefostwa RBA przeznaczona jest do za-
pewnienia łączności szefostwa RBA z KSD armii, polowymi skła -
dami armijnymi, rejonami /stacjami/ wyładowniczymi oraz batalio-
nami transportowymi i innymi oddziałami tyłowymi rozmieszcza -
nymi w rejonie RBA.

Kompania łączności podlega bezpośrednio szefowi RBA, a
pod względem łączności również szefowi wydziału łączności szta-
bu kwatermistrzostwa armii.

Kompania rozwija WŁ na SD szefostwa RBA i zapewnia łącz-
ność wewnętrzną na SD. Szefem WŁ SD szefostwa RBA jest dowód-
ca kompanii łączności. W skład WŁ wchodzi: grupa środków ra -
diowych, stacja telefoniczno-telegraficzna oraz wojskowa sta -
cja pocztowa /WSP/. Grupa środków radiowych przeznaczona jest
do zapewnienia łączności radiowej szefostwa RBA z KSD armii,
wysuniętym oddziałem RBA /jeśli jest organizowany/ oraz ze
składami armijnymi. Grupa środków radiowych składa się z ra -
diostacji KF średniej mocy R-118 oraz radiostacji przenośnych
UKF małej mocy.

W skład stacji telefoniczno-telegraficznej wchodzi apa -
ratownia RWŁ-1 oraz kablowa sieć telefoniczna wewnętrzna. Sta-
cja telefoniczno-telegraficzna zapewnia łączność telefoniczną
i telegraficzną z KSD armii oraz telefoniczną z batalionami sa-
mochodowo-transportowymi i polowymi składami armii.

Wojskowa stacja pocztowa przeznaczona jest do przyjmowa-
nia, rejestracji i doręczania poczty tajnej i jawnej. Siłami

i środkami WSP organizuje się łączność poczty polowej szefostwa RBA z KSD armii, podległymi pododdziałami oraz w zakresie przekazywania przesyłek jawnych z wszystkimi oddziałami tyłowymi zarejestrowanymi w WSP RBA.

Struktura organizacyjna WŁ SD szefostwa RBA oraz rozmieszczenie elementów WŁ i łączność wewnętrzna na SD szefostwa RBA przedstawione są w załącznikach nr 17 i 18.

Dla potrzeb szefostwa RBA organizuje się łączność radiową, radioliniową, przewodową i poczty polowej. Podstawową łącznością w RBA jest łączność przewodowa i poczty polowej, a z KSD armii - radioliniowa. Łączność radioliniowa spełnia podstawową rolę podczas przegrupowania RBA do nowego rejonu oraz łączności z wysuniętym oddziałem RBA.

a/ Łączność radiowa

Łączność szefostwa RBA z KSD armii utrzymywana jest w oddzielnej sieci radiowej lub kierunku radiowym kwatermistrza armii za pomocą radiostacji KF średniej mocy R-118. W sieci tej utrzymuje się jednocześnie łączność z wysuniętym oddziałem RBA.

Łączność radiową szefostwa RBA z połowymi składami armijnymi organizuje się w dwóch sieciach radiowych. Konieczność organizowania dwóch sieci radiowych wynika z dużej ilości składów i włączenie wszystkich radiostacji składów do jednej sieci radiowej uniemożliwiłoby wymianę informacji.

Skład obu wymienionych sieci może być dowolny, najczęściej jednak do pierwszej sieci wchodzi radiostacje: PSA, PSMP, PSSCzS, PSZ, PSM, a do drugiej pozostałe składy. Do sieci tych wydziela się radiostacje R-107 /R-105/ ze wzmacniaczami mocy.

Dla dowodzenia kompanią inżynierskiego zabezpieczenia tyłów i kompanią obsługi organizuje się oddzielną sieć radiową szefostwa RBA za pomocą radiostacji R-107 /R-105/.

b/ Łączność radioliniowa

Szefostwo RBA dysponuje jedną stacją radioliniową R-405Z wchodzącą w skład aparatu R-1, będącej w wyposażeniu kompanii łączności i rozwijanej na WŁ SD szefostwa RBA.

Łączność radioliniową utrzymuje się tylko z KSD armii, na jednym kierunku radioliniowym, w dwóch kanałach telefonicznych

i jednym telegraficznym. Jest to podstawowy kierunek zapewniający łączność pomiędzy szefostwem RBA a KSD armii. Z kierunku tego korzysta KSD armii dla utrzymania łączności z połowymi składami armii i tymi jednostkami tyłowymi, które są podłączone do WŁ szefostwa RBA.

Drugi półkomplet stacji radioliniowej może być wykorzystany do łączności z SD szefostwa APTBR, szczególnie wówczas, gdy nie ma ono bezpośredniej łączności radioliniowej z KSD armii.

Do łączności z KSD armii może być wykorzystany również radiotelefon K-1 z aparatu RWE-1.

Łączność radiotelefoniczna organizowana jest na kierunku lub w systemie abonenckim KSD armii.

c/ Łączność przewodowa

Przebywanie szefostwa RBA w jednym rejonie przez 1-2 doby stwarza dogodne warunki do organizacji łączności przewodowej, głównie z punktu widzenia czasu na jej organizację i możliwości efektywnego wykorzystania. Trudność sprawia jednak znaczne rozśrodkowanie składów i oddziałów transportowych. Dlatego też z jednej strony należy dążyć do zorganizowania łączności przewodowej ze wszystkimi składami i oddziałami transportowymi, z drugiej zaś wykorzystać do tego celu siły i środki przewodowe również oddziałów transportowych i oprzeć się na ich węzłach łączności. Z SD szefostwa RBA należy zorganizować kierunki przewodowe /kabel PKA lub PKL/ do batalionów samochodowo-transportowych /bstr/, batalionu dowozu MPS /bd MPS/, pododdziałów zabezpieczenia i obsługi /kompanii inżynierskiego zabezpieczenia tyłów, kompanii obsługi, kompanii łączności/ oraz najbliższej rozmieszczonych składów, a następnie w oparciu o WŁ batalionów samochodowo-transportowych organizować kierunki przewodowe do poszczególnych składów. Kierunki te mogą być budowane siłami i środkami batalionów samochodowo-transportowych. Jest to najbardziej ekonomiczny sposób organizacji łączności przewodowej w RBA w warunkach znacznego rozśrodkowania.

Łączność przewodową pomiędzy KSD armii a SD szefostwa RBA organizuje sztab kwatermistrzostwa armii na kierunku, siłami i środkami kompanii łączności KSD armii. Kierunek ten budowany jest kablem PKA i nie jest zwielokrotniany.

d/ Łączność poczty polowej

Do zapewnienia łączności poczty polowej w RBA wykorzystuje się etatowych łączników na samochodach osobowo-terenowych i motocyklach z kompanii łączności szefostwa RBA, z batalionów samochodowo-transportowych i dowozu MPS oraz z polowych składów armijnych.

Na SD szefostwa RBA rozwija się wojskową stację pocztową. Spełnia ona w tyłach szczególną rolę, w niej bowiem rejestruje się większość oddziałów tyłowych armii i przez nią przechodzi większość korespondencji tylowej tajnej i jawnej oraz korespondencji pocztowej prywatnej /listy, paczki, przesyłki itp./.

Łączność szefostwa RBA z KSD armii utrzymuje się na kierunku za pomocą łącznika na samochodzie osobowo-terenowym oraz śmigłowca. Przy SD szefostwa RBA organizuje się lądowisko dla śmigłowców.

Łączność z batalionami samochodowo-transportowymi, batalionem dowozu MPS oraz poszczególnymi składami, rzeźnią i piekarnią organizuje się po drogach okrężnych za pomocą łączników na motocyklach.

Przykładowa organizacja łączności radioliniowej, przewodowej i poczty polowej w RBA przedstawiona jest w załączniku nr 19.

2. Organizacja łączności w armijnej polowej technicznej bazie raketowej /APTBR/

Łączność dla potrzeb szefostwa APTBR zapewnia pluton łączności podległy szefowi sztabu szefostwa APTBR, a pod względem łączności również szefowi wydziału łączności sztabu kwatery mistrzostwa armii. Pluton wyposażony jest w środki radiowe, radioliniowe, radiotelefoniczne, przewodowe i poczty polowej. Podstawowymi środkami łączności w systemie łączności APTBR są środki przewodowe i poczty polowej, a w łączności z KSD armii - środki radioliniowe.

Łączność radiową wykorzystuje się w okresie przegrupowania do nowego rejonu oraz z grupą rekonesansową APTBR, a także w wypadku niemożliwości utrzymania terminowej łączności innymi środkami.

Na SD szefostwa APTBR rozwija się węzeł łączności, skąd zapewnia się łączność z KSD armii, z SD i KSD ABROT, podległymi pododdziałami rozmieszczonymi w rejonie APTBR oraz innymi jednostkami zależnie od potrzeb i sytuacji.

Skład węzła łączności oraz rozmieszczenie jego elementów i łączność wewnętrzna na SD szefostwa APTBR przedstawione są w załącznikach nr 20 i 21.

Rozmieszczanie węzła łączności i jego elementów, jak również przesuwanie węzła łączności odbywa się na ogólnie przyjętych zasadach.

a/ Łączność radiowa

Dla szefostwa APTBR organizuje się łączność radiową z szefostwem uzbrojenia i elektroniki armii, własną grupą rekonosanową wysyłaną do nowego rejonu oraz podległymi pododdziałami.

Łączność z przełożonym - szefostwem uzbrojenia i elektroniki - zapewnia się w sieci radiowej szefa uzbrojenia i elektroniki armii za pomocą radiostacji R-118. W tej samej sieci radiowej utrzymuje się łączność radiową z grupą rekonesansową wysyłaną do nowego rejonu rozmieszczenia.

Łączność z SD i KSD ABROT może być zapewniona przez włączenie się radiostacji szefostwa APTBR do sieci radiowej sztabu ABROT.

Dla łączności z bateriami przygotowywania i przechowywania głowic, bateriami technicznymi i baterią dowozu może być organizowana jedna sieć radiowa szefostwa APTBR za pomocą radiostacji przenośnych UKF R-107 /R-105/.

W baterii dowozu organizuje się łączność radiową dowódcy baterii z dowódcami plutonów w sieci radiowej dowódcy baterii, za pomocą radiostacji przenośnych UKF R-107 /R-105/.

b/ Łączność radioliniowa, przewodowa i poczty polowej

Łączność radioliniowa dla potrzeb szefostwa APTBR zapewnia się wykorzystując jedną stację radioliniową R-405Z, znajdującą się w aparatuwni RWL-1 rozwijanej na SD szefostwa APTBR. Jeden półkomplet stacji wykorzystuje się do utrzymywania łączności na bezpośrednim kierunku z KSD armii. Na kierunku tym zapewnia się łączność w dwóch kanałach telefonicznych i jednym

telegraficznym. Jeżeli odległość SD APTBR od KSD armii jest większa niż zasięg posiadanej stacji, wówczas łączność z KSD armii może być utrzymywana pośrednio przez WŁ SD szefostwa RBA. W tym wypadku jeden półkomplet stacji radioliniowej wydziela się do pracy na kierunek radioliniowy z SD szefostwa RBA.

Organizację tej łączności należy wcześniej zaplanować i odpowiednio wytyczne musi utrzymać szef WŁ SD szefostwa RBA. Może być również i takie rozwiązanie, że łączność z SD szefostwa RBA utrzymuje się niezależnie od łączności z KSD armii.

Najczęściej jednak oprócz łączności radioliniowej z KSD armii zapewnia się łączność radioliniową z SD lub KSD ABROT. Do tego celu może być wykorzystany drugi półkomplet stacji radioliniowej.

Łączność przewodowa stanowi w rejonie rozmieszczenia APTBR podstawową łączność szefostwa z poszczególnymi bateriami i punktami przygotowania głowic raketowych. Z SD szefostwa APTBR rozwija się kierunki przewodowe kablowe /kabel PKL/ do punktów dowodzenia baterii technicznych, baterii dowozu, baterii przygotowania i przechowywania głowic oraz baterii dowodzenia. Łączność tę organizuje się w każdym kolejnym rejonie rozmieszczenia APTBR.

Jeżeli APTBR nie jest rozmieszczona w zbyt dużej odległości od KSD armii, to od KSD armii do SD szefostwa APTBR może być zorganizowany oddzielny kierunek przewodowy, umożliwiający utrzymywanie łączności z KSD armii, sztabem armii oraz ABROT. Nie zawsze jednak będą ku temu odpowiednie warunki i możliwości sił i środków łączności KSD armii.

W warunkach gdy w strefie tyłów armii, istnieje możliwość wykorzystania sieci telekomunikacyjnej, łączność z KSD armii może być organizowana wykorzystując łącza linii stałych. Dowiązanie do sieci telekomunikacyjnej wykonuje się wówczas kablem polowym z WŁ SD APTBR.

Łączność poczty polowej organizowana jest na kierunkach i po drogach okrężnych od SD szefostwa APTBR do podległych pododdziałów wykorzystując łączników na samochodach osobowych terenowych i motocyklach. Szefostwo APTBR nie dysponuje wojskową stacją pocztową, a korespondencję rejestruje się w kancelarii tajnej. Łączność z KSD armii zapewnia sztab kwatermi -

strzostwa armii, a korespondencja dostarczana może być za pomocą łącznika na samochodzie osobowo-terenowym lub śmigłowca.

Przykład organizacji łączności radioliniowej, przewodowej i poczty polowej szefostwa APTBR przedstawia załącznik numer 22.

3. Organizacja łączności w poszczególnych oddziałach tyłowych armii

Łączność w pozostałych oddziałach tyłowych armii jest mniej rozbudowana niż w RBA i APTBR. Wpływa na to zarówno zakres wykonywanych zadań, jak i mniejsza ilość środków łączności, którymi dysponują. Do organizacji łączności wykorzystuje się środki radiowe, przewodowe i poczty polowej, znajdujące się w pododdziałach łączności jednostek tyłowych.

a/ Łączność w oddziałach zabezpieczenia medycznego

Wszystkie oddziały zabezpieczenia medycznego wyposażone są w radiostacje KF średniej mocy do utrzymywania łączności z szefostwem służby zdrowia armii. Medyczne bataliony wzmocnienia i batalion przeciwepidemiczny wchodzi z reguły do jednej sieci radiowej szefa służby zdrowia armii, zaś pozostałe oddziały do drugiej sieci radiowej szefa służby zdrowia armii.

Jeżeli medyczny batalion wzmocnienia zostanie przydzielony do dywizji, to nie zaprzestaje on utrzymywania łączności z szefem służby zdrowia armii w jego sieci, wydziela jednak radiostację przenośną UKF R-107 /R-105/ ze wzmacniaczem mocy do sieci radiowej szefa służby zdrowia dywizji, do której został przydzielony.

Łączność radiową wykorzystuje się w toku działań podczas przesunięć oddziałów medycznych do nowych rejonów lub wówczas gdy nie można utrzymać w terminie łączności innymi środkami.

Na SD oddziałów zabezpieczenia medycznego armii /w batalionach/ rozwija się stację telefoniczną oraz niezbędną łączność przewodową dla potrzeb dowodzenia. Oddziały zabezpieczenia medycznego armii łączy się przewodowo z WŁ KSD armii lub najbliższymi WŁ związków lub oddziałów armii. Daje to możliwość szefostwu służby zdrowia armii uzyskiwania połączeń telefonicznych z poszczególnymi podległymi mu oddziałami.

b/ Łączność w oddziałach komunikacji wojskowej

Łączność batalionów samochodowo-transportowych i batalionu dowozu MPS, ze względu na charakter wykonywanych zadań i ich rozmieszczenie, jest zazwyczaj jednakowa. Za pomocą radiostacji KF średniej mocy R-118 dowódcy batalionów utrzymują łączność radiową z szefostwem komunikacji wojskowej w sieci radiowej szefa komunikacji wojskowej armii. Dla potrzeb dowódców batalionów w każdym batalionie organizowana jest jedna sieć radiowa dowódcy batalionu, za pomocą radiostacji przenośnych UKF R-107 /R-105/. Zapewnia ona łączność radiową dowódcy batalionu z podległymi dowódcami kompanii /plutonów/. W batalionie samochodowo-transportowym do sieci tej wchodzi radiostacje: dowódcy batalionu i po jednej lub dwie radiostacje kompanii transportowych batalionu. W batalionie dowozu MPS do sieci tej wchodzi radiostacje: dowódcy batalionu i po jednej lub dwie radiostacje kompanii cystern samochodowych.

Do każdej z tych sieci radiowych przewiduje się włączenie radiostacji szefostwa RBA. Łączność radiową wykorzystuje się w okresach przesunięć KSD armii i jednostek transportowych do nowych rejonów.

Natomiast w okresie przebywania dowództw batalionów na swoich SD w rejonie RBA, organizuje i wykorzystuje się przede wszystkim łączność przewodową i poczty polowej. Siłami i środkami szefostwa RBA budowane są kierunki przewodowe od SD szefostwa RBA do SD batalionów. Wykorzystując te kierunki dowództwa batalionów mają możliwość uzyskiwania łączności telefonicznej z szefostwem komunikacji wojskowej armii oraz szefostwem RBA.

Swoimi siłami i środkami bataliony powinny zorganizować łączność przewodową na kierunkach do polowych składów armii - nych rozmieszczanych w pobliżu SD poszczególnych batalionów.

Łączność poczty polowej tych oddziałów transportowych zapewnia się wykorzystując łączników oraz etatowy transport kołowy.

Nieco odmiennie organizowana jest łączność w batalionie drogowo-eksploatacyjnym armii. Batalion wykonuje swoje zadania eksploatacji armijnych dróg samochodowych i regulacji ruchu poszczególnymi pododdziałami w różnych rejonach i często w znacznym oddaleniu od siebie. W tych warunkach kierowanie działal-

nością batalionu i jego organami musi oprzeć się głównie na łączności radiowej, która jest w batalionie szerzej organizowana niż w innych oddziałach tyłowych.

Podstawowym zadaniem łączności batalionu drogowo - eksploatacyjnego jest zapewnienie dowodzenia pododdziałami batalionu oraz kierowania ruchem kolumn wojsk i tyłów na ADS, a także przekazywania im podczas marszu nowych zadań.

Łączność radiową batalionu z szefostwem komunikacji wojskowej armii utrzymuje się w sieci radiowej szefa komunikacji wojskowej armii za pomocą radiostacji KF średniej mocy R-118.

Łączność radiową z dowódcami kompanii eksploatacyjnych, którzy są komendantami dróg armijnych, zapewnia się w sieci radiowej dyspozytorskiej szefostwa komunikacji wojskowej armii, do której wchodzi radiostacje KF średniej mocy R-118 szefostwa komunikacji wojskowej, dowódcy batalionu, dowódców kompanii eksploatacyjnych i jeśli jest wystarczająca ilość środków, to również dowódców plutonów regulacji ruchu.

W każdej kompanii eksploatacyjnej organizowana jest łączność radiowa z dowódcami plutonów regulacji ruchu, punktami kontroli ruchu i patrolami regulacji ruchu. Łączność tę organizuje się zazwyczaj w dwóch sieciach radiowych kompanii za pomocą radiostacji R-107 /R-105/ ze wzmacniaczami mocy. Ażeby dowódca batalionu miał możliwość utrzymywania łączności radiowej z organami regulacji ruchu z pominięciem szczebla kompanii, włącza on swoje radiostacje do sieci radiowych kompanii. Jest to jednocześnie drugi kanał łączności radiowej dowódcy batalionu z dowódcami kompanii eksploatacyjnych.

Ponadto, w zależności od rejonu działania, do sieci radiowych kompanii eksploatacyjnych wchodzi radiostacje dowódcy kompanii mostowej i drużyny rozpoznawczej, działających na danej drodze.

Łączność radiowa batalionu drogowo-eksploatacyjnego przedstawiona jest w załączniku nr 14.

Charakter działań batalionu nie stwarza dogodnych warunków do organizacji polowej łączności przewodowej, stąd ogranicza się ona do zapewnienia łączności wewnętrznej na SD batalionu oraz dowiązania się do najbliższej położonego WŁ. Jeżeli wzdłuż eksploatowanych dróg dofrontowych lub rokadowych istnieje

je sieć telekomunikacyjna lub międzygarnizonowa, to za zezwoleniem sztabu armii /frontu/ można je wykorzystać do łączności dowództwa batalionu z dowódcami kompanii i organami regulacji ruchu lub też dowódców kompanii z podległymi organami regulacji ruchu, na eksploatowanych przez nie drogach. Jest to jednak możliwe na własnym terytorium, szczególnie w okresie operacyjnego rozwinięcia wojsk i przygotowania operacji.

Szerokie zastosowanie ma w batalionie i podległych pododdziałach łączność poczty polowej. Wykorzystuje się do tego celu łączników na samochodach osobowo-terenowych i motocyklach. Korespondencja z dowództwa batalionu i komendantów dróg dostarczana jest do wojskowej stacji pocztowej KSD armii.

c/ Łączność w oddziałach zabezpieczenia technicznego armii

Do podstawowych oddziałów zabezpieczenia technicznego armii, oprócz APTBR, zalicza się armijne bataliony ewakuacyjno-remontowe /aber/. Ponadto szefowi służb technicznych armii podlegają samodzielne kompanie remontu sprzętu radiolokacyjnego, łączności i chemicznego. Ilość sił i środków łączności w tych oddziałach i pododdziałach nie jest jednakowa, nie jednakowe są bowiem potrzeby dowodzenia.

Największe potrzeby istnieją w batalionie ewakuacyjno-remontowym działającym ze szczebla armii na kierunku dywizji pierwszego rzutu i organizującym własne oddzielne organa zabezpieczenia technicznego. Również wykonywane zadania rzutu na potrzeby i możliwości organizacji łączności. Najmniejsze są w samodzielnych kompaniach remontu sprzętu rodzajów wojsk, które działają z reguły całością sił w jednym rejonie.

Armijne bataliony ewakuacyjno-remontowe podlegają bezpośrednio szefowi służb technicznych armii i powinny mieć z nim bezpośrednią łączność, nawet w wypadku czasowego podporządkowania /wzmocnienia/ dywizji pierwszego rzutu.

Łączność w batalionie ewakuacyjno-remontowym zapewnia pluton łączności wyposażony w środki radiowe i przewodowe oraz drużyny łączności poszczególnych kompanii remontowych/ewakuacji/ wyposażone w środki radiowe.

Łączność radiową dowództwa batalionu z przełożonym szefem służb technicznych armii - zapewnia się w sieci radiowej

szeffa służb technicznych armii za pomocą radiostacji KF średniej mocy R-118. W sieci tej utrzymuje się łączność radiową z pozostałymi batalionami ewakuacyjno-remontowymi dla potrzeb ewentualnego współdziałania.

Łączność radiową z podległymi kompaniami remontowymi /ewakuacji/ organizuje się w jednej sieci radiowej dowódcy batalionu za pomocą radiostacji przenośnych UKF R-107 /R-105/ lub radiostacji pokładowych UKF R-113.

Łączność radiową dowódcy batalionu z szefem służb technicznych dywizji, na korzyść której batalion wykonuje zadanie zabezpieczenia technicznego, zapewnia się przez włączenie radiostacji R-107 /R-105/ dowódcy batalionu do sieci radiowej szefa służb technicznych danej dywizji. W tej sieci radiowej można utrzymywać również łączność radiową z batalionem remontowym dywizji.

W warunkach rozwinięcia całości sił batalionu w jednym rejonie /w odległości 20-40 km od rubieży styczności wojsk/ od WŁ SD batalionu mogą być rozwinięte kierunki przewodowe do poszczególnych pododdziałów /urządzeń/ batalionu. SD batalionu może być połączone przewodowo z WŁ SD lub KSD dywizji, na kierunku której jest rozmieszczone i tą drogą uzyskiwać połączenia z SD i KSD armii.

Możliwości te jednak będą ograniczone w operacji zaczepnej, gdyż punkty dowodzenia dywizji nie będą przebywać w jednym rejonie zbyt długo, a batalion z reguły wykonuje swoje zadania w ciągu 1-2 dób.

Jeżeli batalion rozmieszczony będzie w pobliżu KSD armii organizuje się z nim łączność przewodową na kierunku z węzła łączności KSD armii.

Samodzielne kompanie remontowe sprzętu radiolokacyjnego, łączności i chemicznego utrzymują łączność z szefem służb technicznych armii za pomocą radiostacji UKF R-107 /R-105/ ze wzmacniaczami mocy w oddzielnej sieci radiowej szefa służb technicznych armii oraz wykorzystując dostępne im w danym rejonie kanały łączności radiolinowej i przewodowej armii.

ZAKOŃCZENIE

Charakter pola walki, według współczesnych poglądów, w decydujący sposób wpływa na rolę i miejsce tyłów w procesie zaopatrywania i obsługi wojsk operacyjnych.

Wyposażenie wojsk w nowe rodzaje uzbrojenia oraz ich pełna motoryzacja i mechanizacja spowodowały szybki wzrost potrzeb materiałowych oraz obsługi medycznej i technicznej, zaś krótkie okresy organizacji działań wymagają dużej operatywności i manewrowości tyłów. W tych warunkach dowodzenia tyłami na każdym szczeblu dowodzenie nabiera szczególnego znaczenia. Zapewnienie ciągłego i trwałego dowodzenia tyłami nie jest już możliwe bez zastosowania nowoczesnych bezprzewodowych środków łączności, w które wyposażono tyłowe organy dowodzenia oraz oddziały i pododdziały tyłowe. W miarę wyposażenia wojsk w bardziej doskonałe środki łączności, coraz szerzej znajdują one zastosowanie w łączności tyłów. Nie same jednak środki łączności decydować będą o możliwościach dowodzenia tyłami. Składa się na to bardzo wiele czynników zarówno operacyjno-taktycznych, organizacyjnych jak i technicznych.

Duże rozśrodkowanie oddziałów, pododdziałów i urządzeń tyłowych, głównie na szczeblu armii, przy stałym oddziaływaniu nieprzyjaciela, stwarza trudne warunki zapewnienia łączności tyłów. Są one szczególnie trudne w natarciu /operacji zaczepnej/ gdy wydłuża się ramię dowodzenia tyłami, a łączność trzeba zapewniać w ruchu. Stąd podstawowe zadania zapewnienia wymiany informacji tyłowych spadają na środki radiowe. Doświadczenia ćwiczeń wskazują, że niestety nie zawsze są one racjonalnie wykorzystane w toku działań. Dotyczy to szczególnie łączności radiowej szczebla taktycznego. Najdogodniejsza jest wymiana informacji tyłowych przy wykorzystaniu łączności telefonicznej, radioliniowej i przewodowej. Łączność radioliniowa tyłów jest i w najbliższej przyszłości pozostanie tylko w organizacji łączności szczebla operacyjnego. Dlatego wszędzie tam gdzie jest to możliwe należy dążyć do organizowania łączności przewodowej polowej i wykorzystania istniejącej sieci telekomunikacyjnej. Na wydzielonych łączach sieci telekomunikacyjnej i łączności międzygarnizonowej opiera się głównie łączność ty-

łów w okresie przebywania jednostek tyłowych w rejonach alarmowych i mobilizacji.

Łączność tyłów traktowana powinna być na równi z łącznością dowodzenia czy współdziałania i także szczegółowo zaplanowana. Szczególna rola przypada tu szefom łączności szczebla taktycznego, którzy ujmują całą łączność tyłów w swoich planach łączności, oraz kwatermistrzom. Ścisła współpraca szefa łączności szczebla taktycznego z kwatermistrzem, a często i z szefami służb tyłowych, jest niezbędnym warunkiem właściwego zaplanowania i zorganizowania łączności, stosownie do potrzeb. Potrzeby te nie są jednakowe, tak jak nie jednakowe są warunki realizacji zadań tyłowych. Na szczeblu armii duże znaczenie ma kierowanie łącznością przez szefa sztabu kwatermistrzostwa armii, który odpowiada przed kwatermistrzem armii za dowodzenie tyłami i łączność tyłów.

Ciągłość i niezawodność łączności tyłów w dużej mierze zależy od zabezpieczenia sił i środków łączności przed oddziaływaniem broni masowego rażenia oraz ochrony i obrony łączności tyłów. Na zagadnienia te, ze względu na szczupłość pododdziałków łączności tyłów, musi być zwrócona szczególna uwaga ze strony sztabów oraz kwatermistrzostwa.

Przedstawione w skrypcie podstawowe zagadnienia planowania i organizacji łączności tyłów szczebla taktycznego i operacyjnego nie wyczerpują szerokiej i złożonej problematyki łączności tyłów, a ujmują jej podstawowe założenia. Omówionej i przedstawionej w załącznikach organizacji łączności nie należy przyjmować jako elementów niezmiennych, bowiem konkretne warunki sytuacji operacyjno-taktycznej, tyłowej i łączności oraz wiele innych czynników, tu nie uwzględnionych, decydować będzie o takiej a nie innej organizacji łączności.

Zawsze jednak zorganizowany system łączności muszą znać ci, którzy z niego mają korzystać.

B I B L I O G R A F I A :

1. Biuletyn Informacyjny MON Sztab Gen. nr 2/86/ Warszawa, maj 1968 r.
2. Podręcznik "Tyły szczebla operacyjnego wojsk operacyjnych " wyd. ASG 1970. r.
3. Płk dr M. GELETA Podręcznik "Organizacja łączności armii w podstawowych rodzajach operacji", wyd. ASG, 1970 r.
4. Płk dr W. WÓJTOWICZ Skrypt "Właściwości zabezpieczenia tyłowego w operacji obronnej armii i działaniach obronnych dywizji i pułku", wyd. ASG, 1973 r.
5. Płk dr L. MUCHA Skrypt "Zasady zabezpieczenia materiałowego i medycznego armii, dywizji i pułku w działaniach zaczepnych", wyd. ASG 1973 r.
6. Płk dr W. JAKUBISIAK Skrypt "Kierowanie zabezpieczeniem tyłowym armii" cz. I, wyd. ASG 1972 r.
7. Zbiór prac ASG nr 1/50 1971 r. "Zintegrowane tyły taktyczne".
8. Zbiór prac ASG nr 2/56 "Zintegrowane tyły dywizji".

Wyk. w 150 egz.

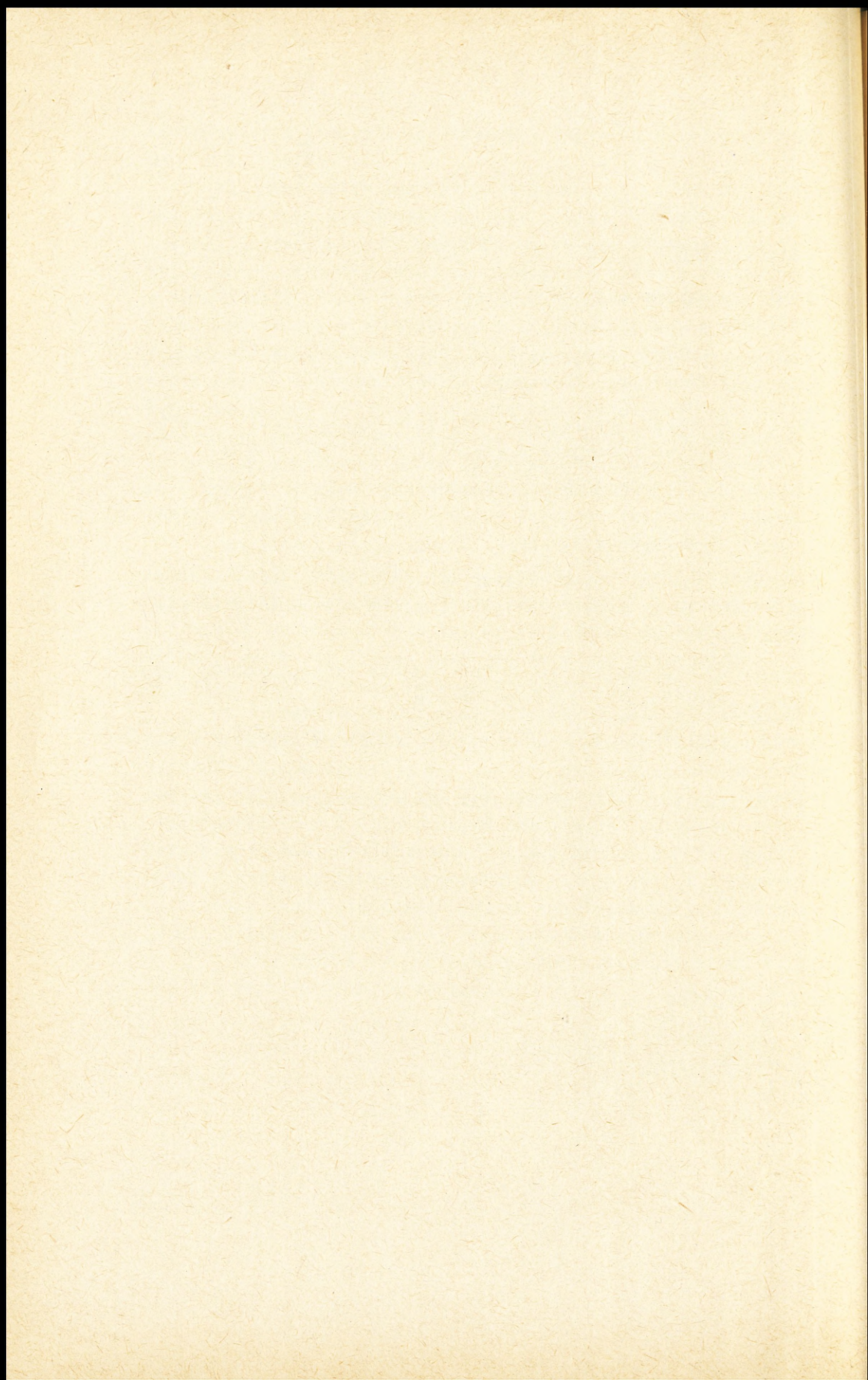
Egz. nr 1-150-BT

Wyk. płk BORZECKI

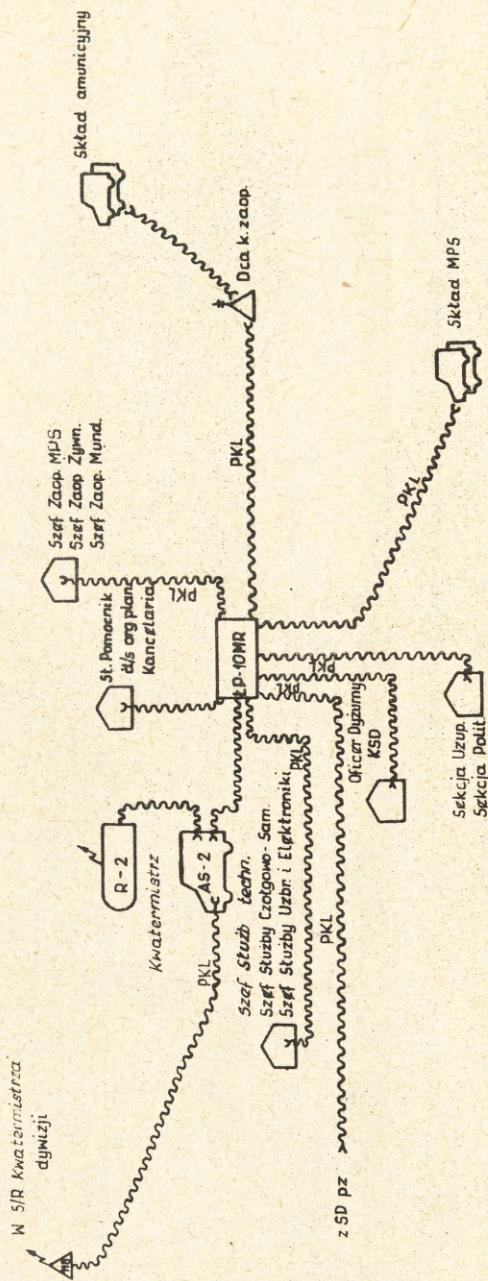
Druk JD, dn. 27.XI.73 r.

nr ks. 02025/04050/WW.

kor. HW.

ROZMIESZCZENIE ELEMENTÓW WEZŁA ŁĄCZNOŚCI I ŁĄCZNOŚĆ WEWNĘTRZNA KSD PUŁKU /pzi/

LEGENDA

1. Wezłat łączności KSD pułku rozwija i eksploatuje część sił i środków łączności z kompanii pułku

KWIK w 150 892.
 E.O.Z. nr 14502 6.1.
 KWIK. PTK. M. Borzacki.
 P.OB. nr 04052/1111

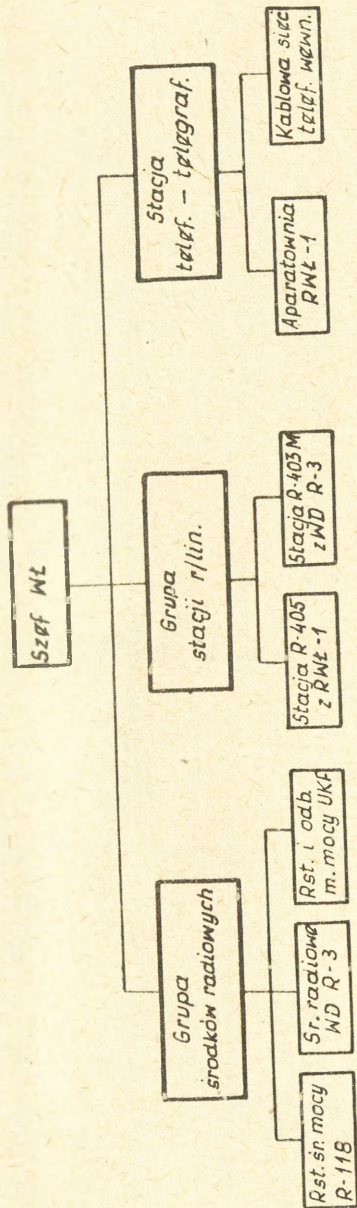
ŁACZNOŚĆ RADIOWA TYŁÓW PUŁKU / pz /

Nr s/r k/r	Nazwa sieci lub kierunku	Typ rst	KSD DZ	PZ				Podległe pododdziały				Pozostałe oddziały i pododdziały	
				Dca	SD	KSD	bp	bp	bp	bca	k.zaop.		k.rem.
ŁACZNOŚĆ Z DOWÓDCĄ I SZTABEL PUŁKU													
	Wozy dowodzenia												
1.	S/R dcy pz	R-105											
2.	S/R dcy pz	R-113											
ŁACZNOŚĆ KWATERMISTRZA DYWIZJI													
23	S/R kwatermistrza DZ	R-118											
ŁACZNOŚĆ KWATERMISTRZA PUŁKU													
12	S/R kwatermistrza pz	R-109 R-107											
ŁACZNOŚĆ ZABEZPIECZENIA TECHNICZNEGO PUŁKU													
13	S/R szefa służb techn.	R-107 R-113											
14	S/R awaryjna GRE nr 1	R-113											
15	S/R awaryjna GRE nr 2	R-113											
ŁACZNOŚĆ KOMPANII ZAOPATRZENIA PUŁKU													
16	S/R dcy k.zaop. pz	R-126											

Nyk. plk. M. Borzecki
 Nrk. w 150deg.
 Egz. nr. f-150 B. I
 poz. nr. 04053/ww

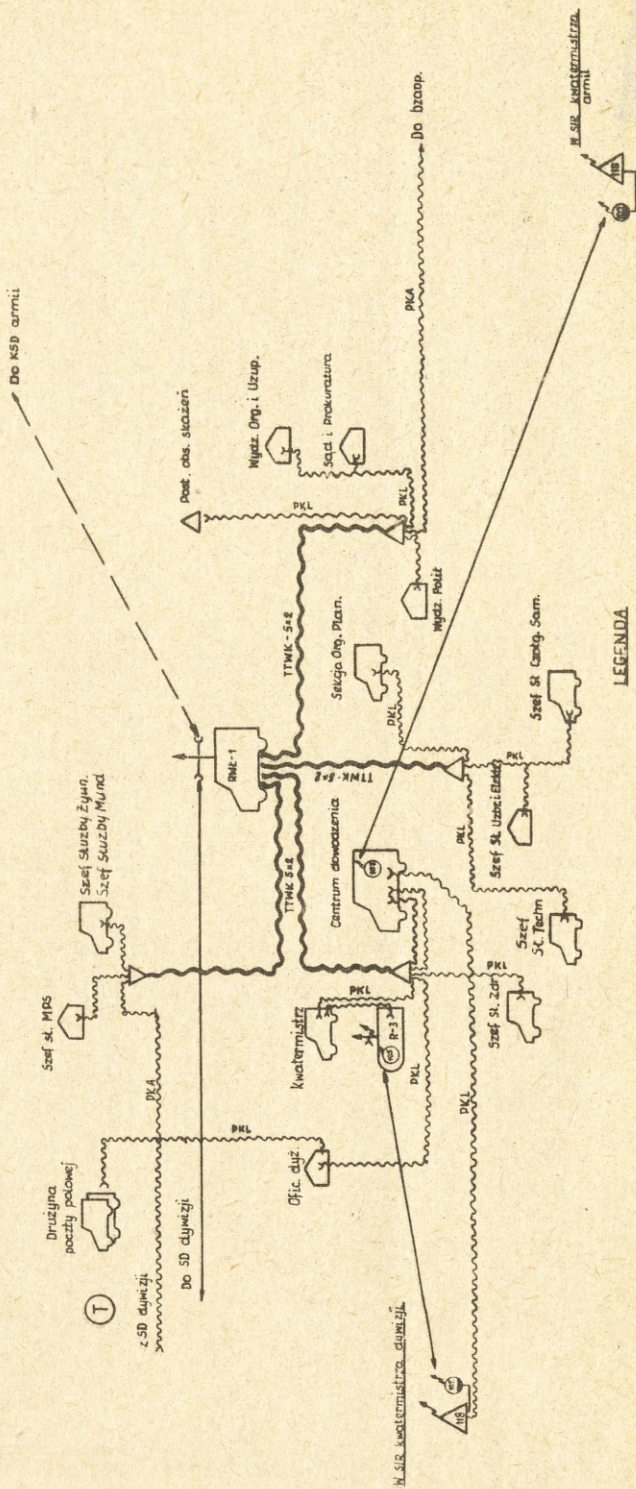

STRUKTURA ORGANIZACYJNA WŁ KSD DYWIZJI / DZ, DPanc /

Wyk. w 150 egz.
Egz. nr 1-150 BI
Wyk. ptk. M. Bonzecki
poz. nr 04055/kw

ROZMIESZCZENIE ELEMENTÓW WĘZŁA ŁĄCZNOŚCI I ŁĄCZNOŚĆ WEWNĘTRZNA KSD DYWIZJI/DZ, DPANC/

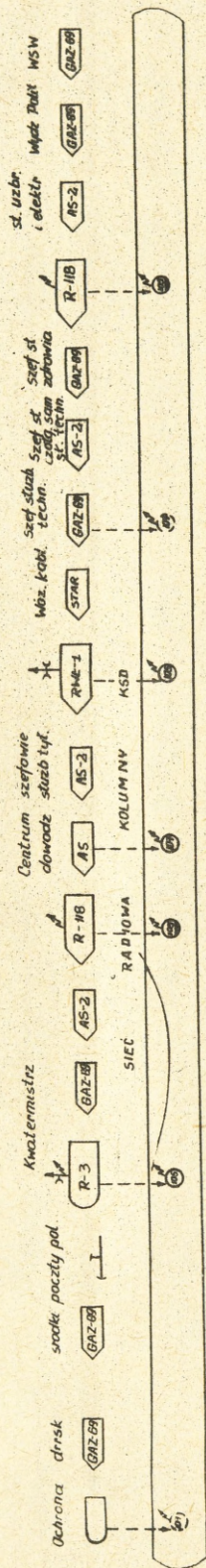
LEGENDA

Wzrost łączności KSD dywizji rozwija i eksploatuje pluton łączności KSD z batalionu łączności dywizji

Nyk w 1950 r.
Klik. p.k. M. Barzęcki
POS. nr. 04056/1111

Załącznik nr. 1

ROZMIESZCZENIE ŚRODKÓW ŁĄCZNOŚCI ORAZ ŁĄCZNOŚĆ RADIONA W KOLUMNIE KSD DWYŹDZI /DZ/

LEGENDA

- 1 Na schemacie uwzględniono grupę dowodzenia KSD
- 2 Za kolumną grupy dowodzenia w odległości 1km przesuwa się pozostała część KSD wraz z grupą obsługi oraz reszta plutonu łączności KSD

Wsk. w 1/50000
 Egz. nr. 1-150 B.I
 Wsk. plk. Borzęcki.
 poz. nr. 04057/IV

1

1000

Journal of

1851

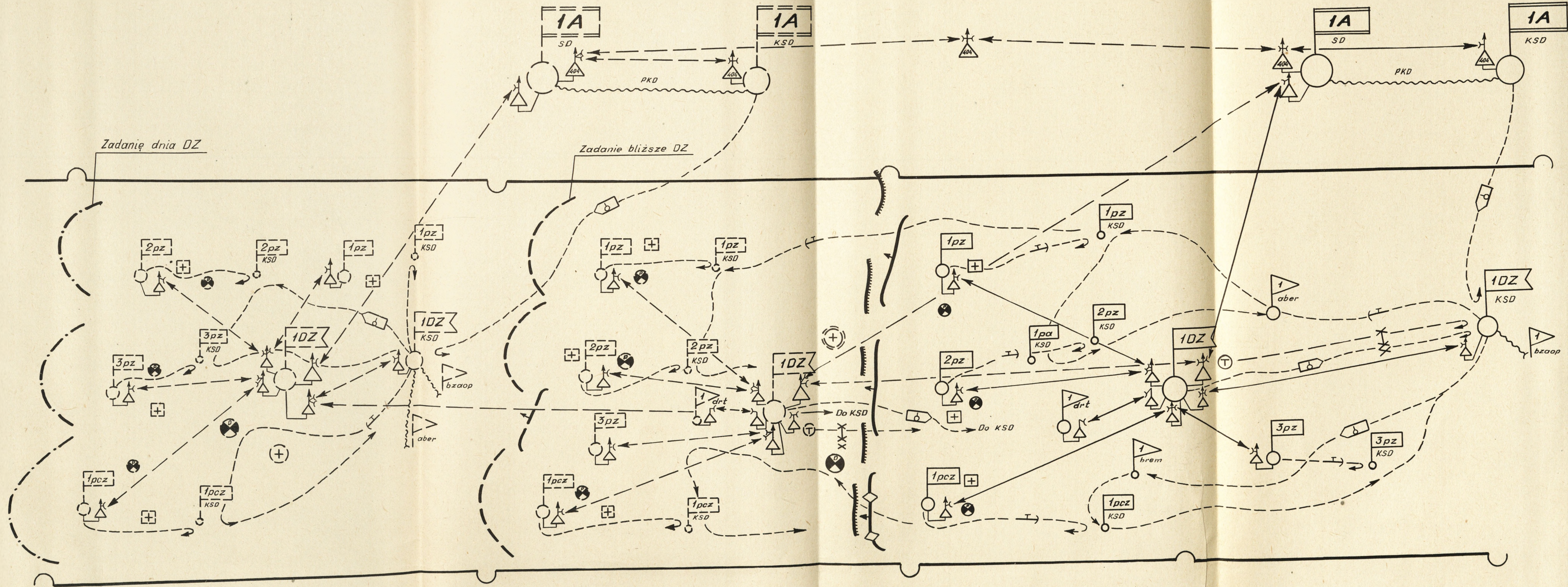
Journal of the

Journal of the

ŁĄCZNOŚĆ RADIOLINIOWA, PRZEWODOWA I POCZTY POŁOWEJ
DLA POTRZEB TYŁÓW DYWIZJI (DZ) W NATARCIU

Załącznik nr 9

Egz. Nr. 1-150 Bibli. Tajna
NF. ks. 04059/WW

LEGENDA

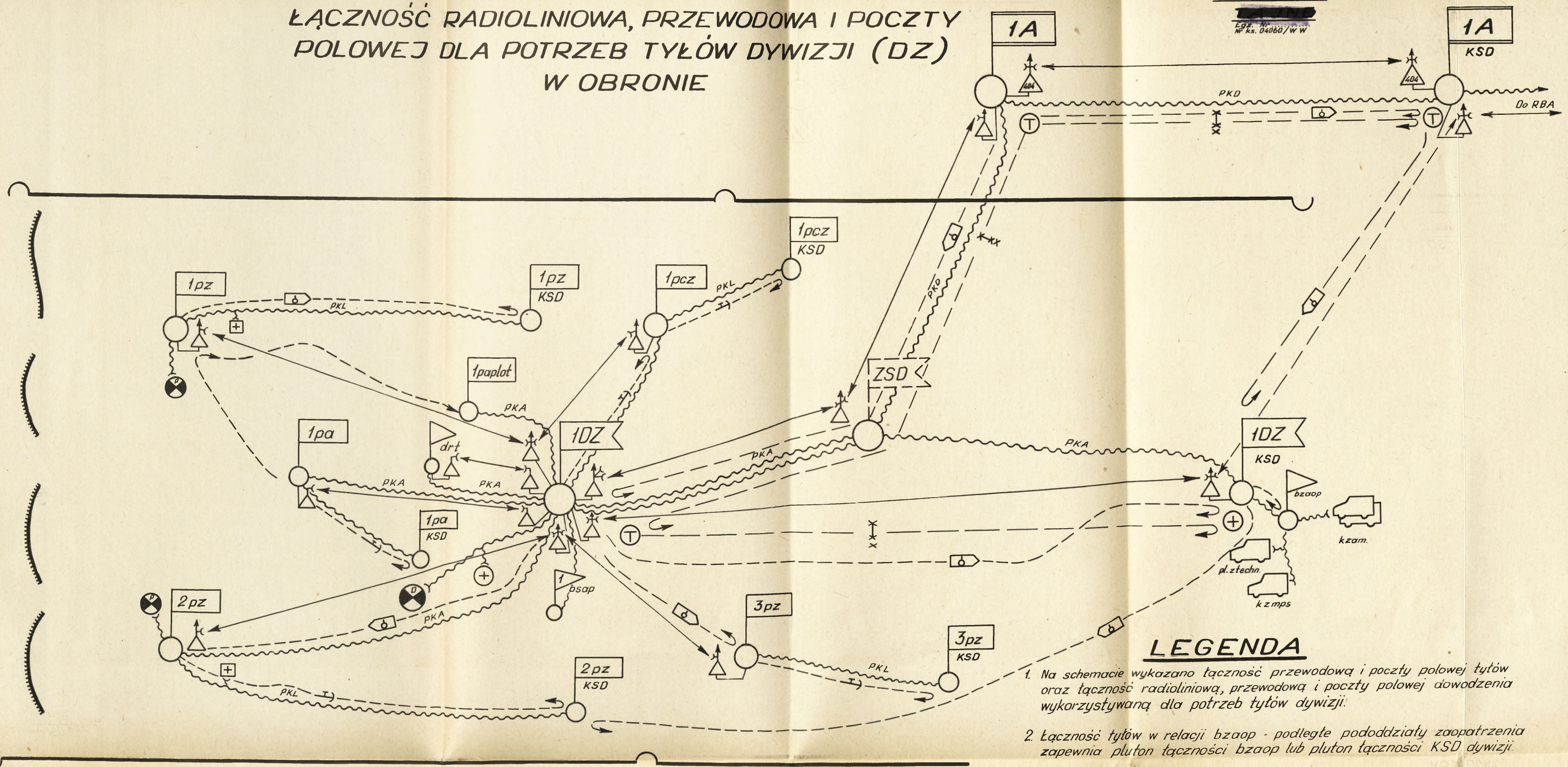
1. Na schemacie oprócz łączności tyłów wykazano łączność dowodzenia (radioliniową i przewodową) wykorzystywaną dla potrzeb tyłów dywizji.
2. Łączność radioliniowa dywizji organizowana za pomocą stacji R-405 Z i R-403 M.

Wykonano 150 egz.
Egz. Nr. 1-150 Bibli. Tajna
Ofic. m. Bórzeczek
Rys. J. G. dn. 22.12.1973 r.

ŁĄCZNOŚĆ RADIOLINIOWA, PRZEWODOWA I POCZTY POLOWEJ DLA POTRZEB TYŁÓW DYWIZJI (DZ) W OBRONIE

Załącznik nr 10

Leg. Nr. 150
Nr ks. 04060/W W

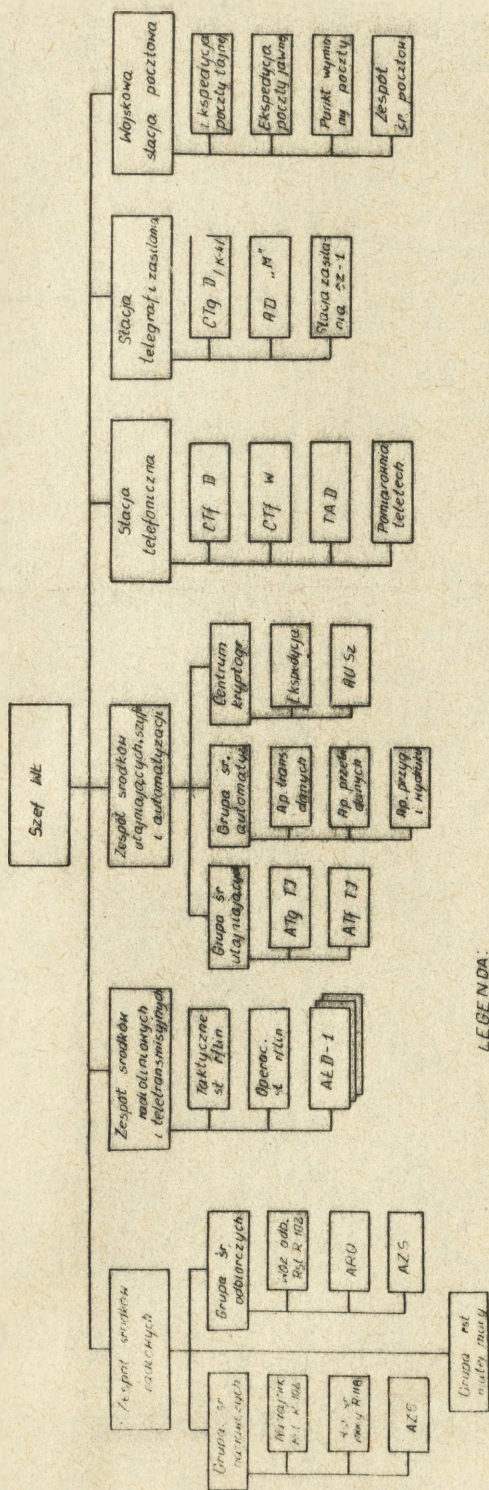

LEGENDA

1. Na schemacie wykazano łączność przewodową i poczty polowej tyłów oraz łączność radioliniową, przewodową i poczty polowej dowodzenia wykorzystywaną dla potrzeb tyłów dywizji.
2. Łączność tyłów w relacji bzaop - podległe pododdziały zaopatrzenia zapewnia pluton łączności bzaop lub pluton łączności KSD dywizji.
3. Łączność radioliniowa w dywizji organizowana za pomocą stacji R-405Z i R-403 M.

Wykonano 150 egz.
Leg. Nr. 150
Nr ks. 04060/W W

STRUKTURA ORGANIZACYJNA WE KSD ARMII

LEGENDA:

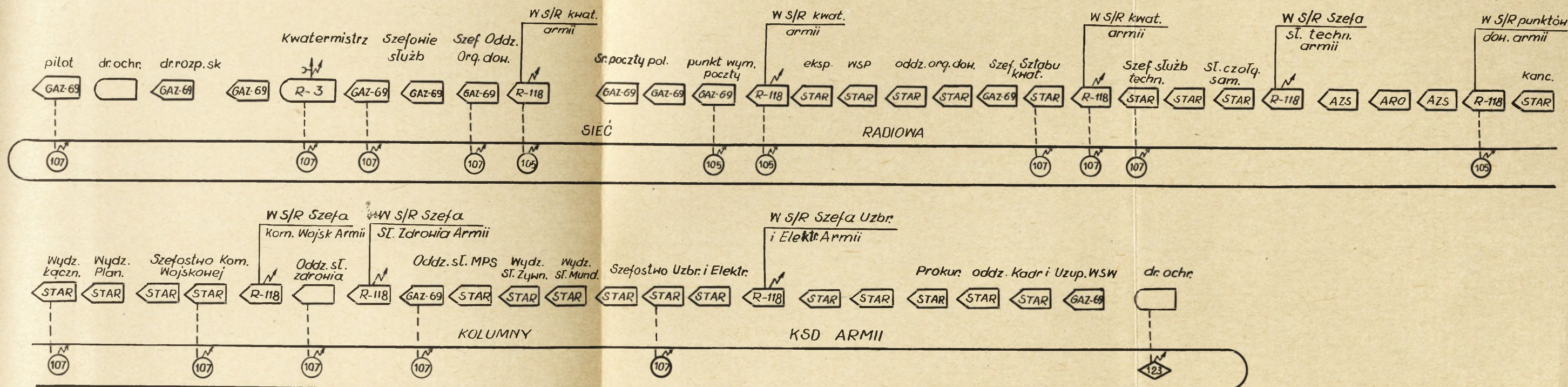
- AR0 - aparatownia radiotelegraficzna
- AZS - aparatownia szablonego szifrowania
- AED - aparatownia łączności dalekosieżnej
- ATg Tj - aparatownia telegraficzna łączności informacyjnej
- ATf Tj - aparatownia telefoniczna łączności informacyjnej
- AUSz - aparatownia układowa i szifrowa
- CTF D - centrala telefoniczna dwukierunkowa
- CTF W - centrala telefoniczna wewnętrzna
- TAD - telefoniczna aparatownia dwukierunkowa
- CTg D - centrala telegraficzna dalekosieżna
- AD - aparatownia dalekopisowa

Wyk. nr 150202
 Eqz. nr 1-150151
 Wyk. atk. Biorąc 44
 poz. nr 04001/11V

ROZMIESZCZENIE ŚRODKÓW ŁĄCZNOŚCI I ŁĄCZNOŚĆ RADIOWA W KOLUMNIE KSD ARMII

Załącznik Nr 13

Eqz. Nr.
Poz. 04063/WW

LEGENDA

1. Na schemacie nie uwzględniono:
 - grupy rekonesansowej wraz z pierwszym rzutem Wk, która udaje się w nowy rejon KSD wcześniej;
 - grupy zabezpieczenia wraz z częścią komp. łączności, która przesuwa się do nowego rejonu KSD za kolumną główną, po likwidacji poprzedniego KSD
2. Skład sieci radiowej kolumny KSD uzależniony od ilości radiostacji.
3. Dla grupy pojazdów kwatermistrza i szefów służb armii jeśli jechać będą oddzielnie może być organizowana oddzielna sieć radiowa tej części kolumny.

Nr S/R K/R	Nazwa sieci lub kierunku	Typ rst	KSD Frontu	Armia			Podległe związki i oddziały																Pozostałe związki oddziały pododdziały								
				WSD	SD	KSD	DZ	DZ	DZ	DRnc	DRnc	ABROT	ABAA	ABSap	BChem	pa ppanc	RBA	APTBR	bstr	bd mps	bde	bpepid		kssan	aber						
ŁACZNOŚĆ SŁUŻB TECHNICZNYCH ARMII																															
31	S/R szefa uzbr. i elektr. frontu	R-118	△			☐																				ARO Szefowie U i El. armii	bdam spec.	FPTBR			
32	S/R szefa uzbr. i elektr. armii	R-118			△	△																					△ Grupa rekonesansowa APTBR				
33	S/R szefa służb techn. armii	R-118			△																						△ aber				
34	S/R szefa służb techn. armii	R-105 PM			○																						○ krs r/lak	○ krs Łączn.	○ krs chem.		
ŁACZNOŚĆ ODDZIAŁÓW TYŁOWYCH ARMII																															
35	S/R szefa RBA	R-105 PM																										PSA. PS. MPS. PSZ. PSM PSS Cz-S			
36	S/R szefa RBA	R-105 PM																										PSS Inż. PSSChem PSSan. PSS Łączn.			
37	S/R szefa RBA	R-105 R-107																										○ kinż. zab. tyłów	○ k obsługi		
38	S/R szefa APTBR	R-105 R-107																										○ b. dowozu	○ b. techn.	○ bpip qlowic	
39	S/R baterii dowozu APTBR	R-105 R-107																										○ b. dowozu	PI dowozu		
40	S/R batalionu sam. transp.	R-105 R-107																										○ 1k transp.	○ 2k transp.	○ 3k transp.	○ 4k transp.
41	S/R batalionu dowoz MPS	R-105 R-107																										○ 1k cystern.	○ 2k cystern.	○ 3k cystern.	○ 4k cystern.
42	S/R 1 komp. eksploat. z bde	R-105 PM																										○ Dca 1k	PKR	○ k. most.	○ druž. rozp.
43	S/R patrolowa 1ke z bde	R-105 PM																										○ Dca 1k	PI. req. ruchu	PRR	
44	S/R 2 komp. eksploat. z bde	R-105 PM																										○ Dca 2k	PKR	○ k. most	○ druž. rozp.
45	S/R patrolowa 1ke z bde	R-105 PM																										○ Dca 2k	PI. req. ruchu	PRR	
46	S/R batalionu ewak. - rem.	R-113 R-123																										○ kes	○ k. rem. sam.	○ k. rem. tr. op.	○ k. rem. pq.
47	S/R komp. ewakuacji sprzętu	R-113																										○ kes	ciągniki WPT, WZT		

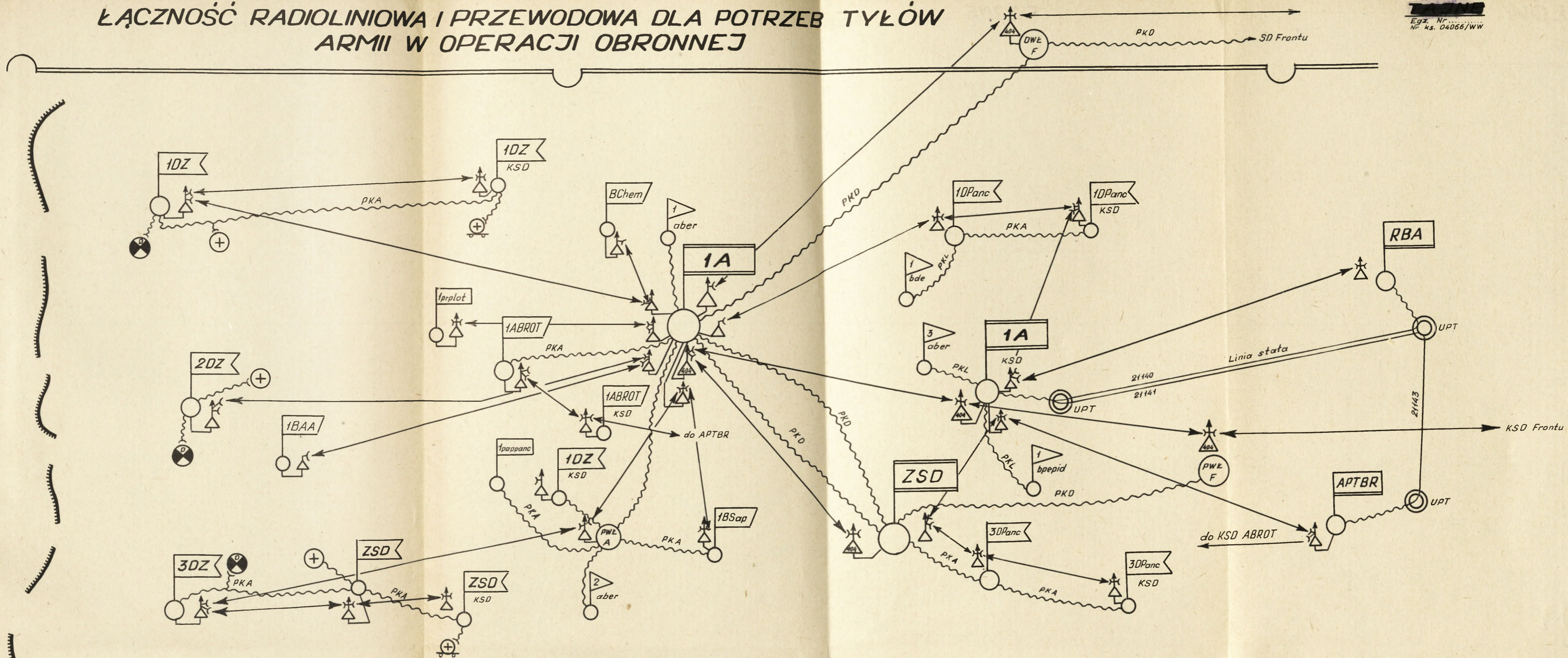
WYKONANO w 150 egz.
Egz. Nr 1-150 Bibli Tajna
Oprac. plk BORZECKI
Rys. A. 7. dn. 20.12. 73r.

UWAGA: W łączności radiowej oddziałów tyłowych armii uwzględniono przykładowo łączność radiową jednego batalionu samochodowo-transportowego (z trzech) i jednego batalionu remontowo-ewakuacyjnego (z trzech). W planie łączności tyłów armii uwzględnia się organizację łączności radiowej wszystkich batalionów.

punkt kontrolny

ŁĄCZNOŚĆ RADIOLINIOWA I PRZEWODOWA DLA POTRZEB TYŁÓW ARMII W OPERACJI OBRONNEJ

Łącznik 11 10
Egz. Nr.
Nr. ks. 04066/WW

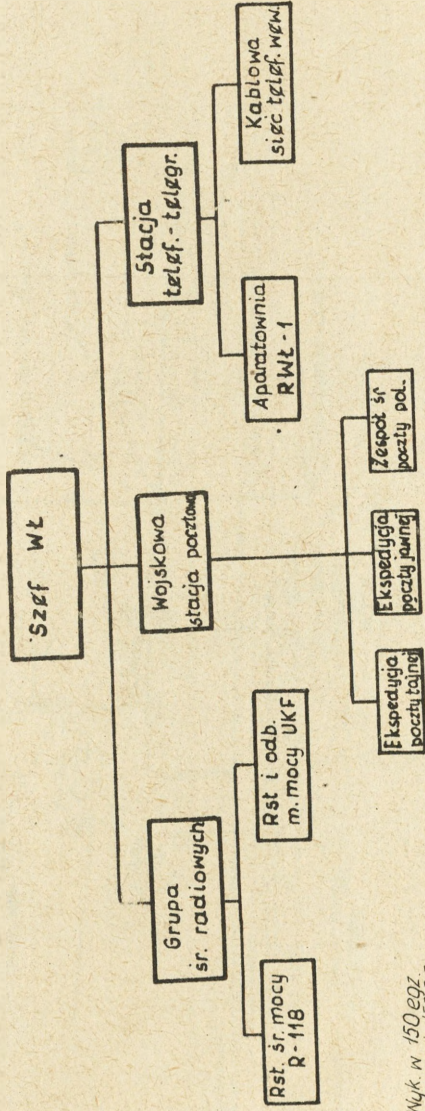

LEGENDA

1. Na schemacie oprócz łączności radioliniowej i przewodowej tyłów wykazano łączność radioliniową i przewodową dowodzenia wykorzystywaną przez tyłowe organy dowodzenia armii.
2. Łączność radioliniowa do SD podległych związków i oddziałów armii organizowana za pomocą stacji R-405 Z lub R-409.

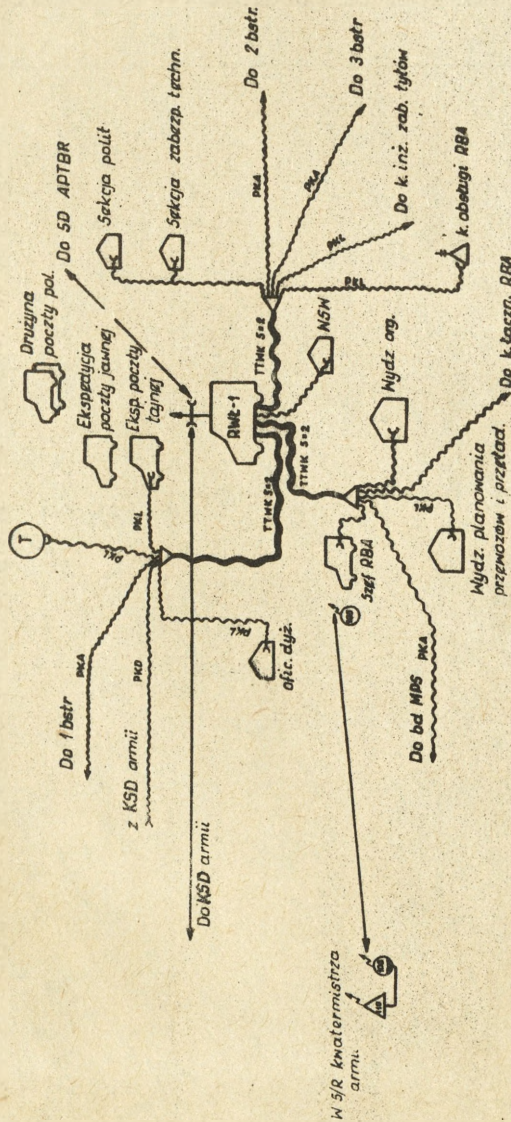
Wykoriano 150 egz.
Egz. Nr. 1 - 150 Bibli. Tajna
Opis: of. k. 5022/5021
Kys. 3.6. an. 22.12. 1973r.

STRUKTURA ORGANIZACYJNA WŁ SD RBA

Wyk. w 150 egz
Egz nr 1-150 B.T
Wuk. ptk. M. Borzecki
poz nr 04067/w/w

ROZMIESZCZENIE ELEMENTÓW WĘZŁA ŁĄCZNOŚCI I ŁĄCZNOŚĆ WEWNĘTRZNA SD SZEFOSTWA RBA

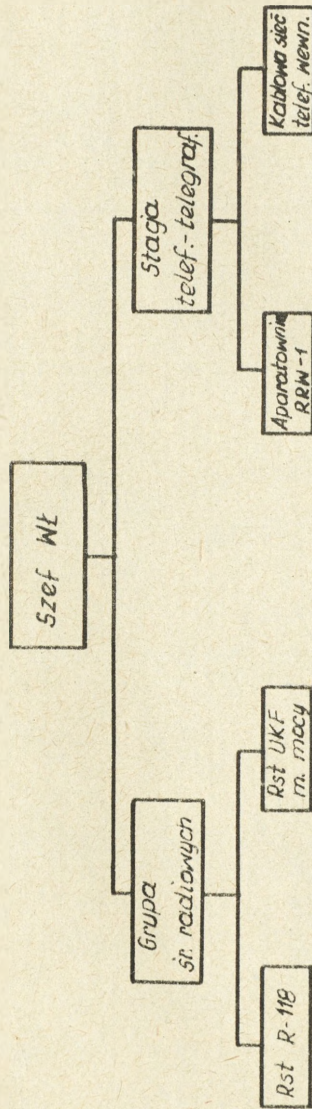

LEGENDA

Wzrost łączności: Szefostwa RBA rozwinia i eksploatuje kompania łączności RBA

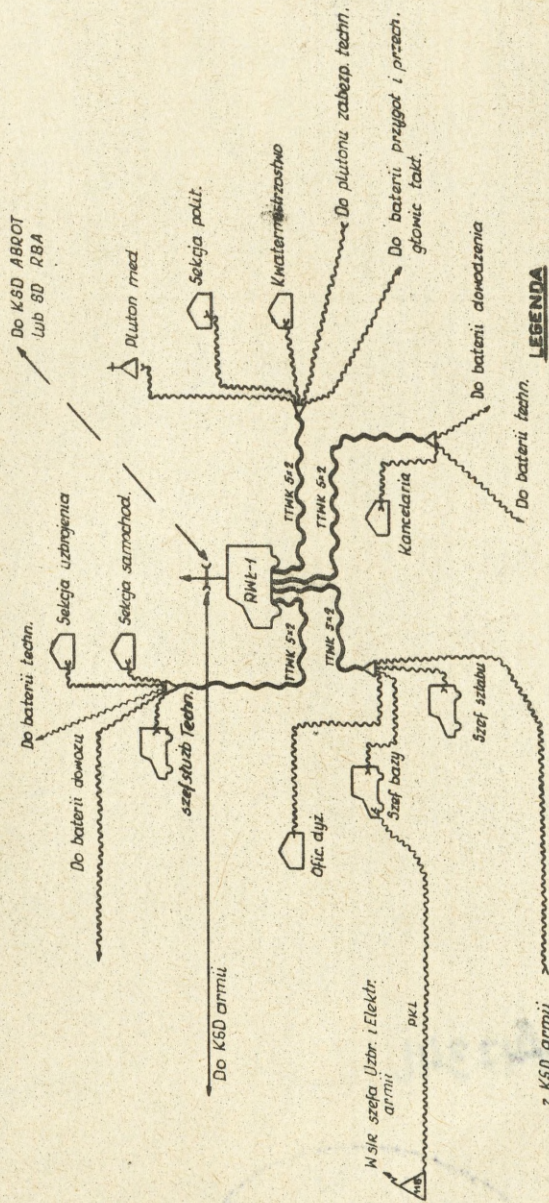
144 w 150 602
EQZ nr 1-150 BT
Mik. p. l. M. Borzecki
poz. nr 04058/nw

STRUKTURA ORGANIZACYJNA WŁ SD APTBR

Włk w 150 egz
Eoz. nr 1-150 BT
Włk. ptk. Borzęcki
poz. nr 04070/mw

ROZMIESZCZENIE ELEMENTÓW WĘZŁA ŁĄCZNOŚCI I ŁĄCZNOŚĆ WEWNĘTRZNA SD SZEFOSTWA APTBR

LEGENDA

1. Wzrost łączności. Szefostwa APTBR nazwiją i eksploatuje pluton łączności baterii dowodzenia APTBR
2. Palowa sieć telefoniczna wewnętrzna budowana kablem PKL

W skł. szefa Ułzbr. i Elektr. armii
 Wsk nr 150 20-1
 Wsk nr 1-150-1-6.T.
 Wsk. PKL M. Borzecki
 Poz. nr 0407/11/11

